

Tilinpäätös 2019

Turun Seudun Osuuspankki

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

1 - 25	Toimintakertomus
26 - 28	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase, pro forma
29 - 30	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase, pro forma
31 - 68	Liitetiedot, pro forma
69 - 71	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase (virallinen)
72 - 73	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase (virallinen)
74 - 75	Konsernin rahoituslaskelma
76 - 77	Osuuspankin rahoituslaskelma
	Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
78 - 97	Osuuspankin (konsernin) tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
98 - 136	Liitetiedot (virallinen)
137 - 145	Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
146	Hallituksen allekirjoitus
146	Hallintoneuvoston lausunto
146	Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Turun Seudun Osuuspankin liikevoitto oli hieman suurempi kuin edellisvuonna. Liikevoittoa kasvatti korkokatteen hyvä kehitys ja kertaluonteinen kiinteistösijoituksen myyntivoitto. Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän odotettavissa olevia luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvon alentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi alhaisella tasolla. Rahoitustoiminta kasvoi 6,7 prosenttia ja talletuskanta kasvoi 3,7 prosenttia. CET1 vakavaraisuussuhde aleni 18,8 %:iin luotonannon kasvun ja asuntoluottojen pääomavaateen kiristymisen johdosta.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2019	2018	2017
Liikevoitto, 1000 euroa	38 897	37 737	35 525
Kulujen suhde tuottoihin, %	52,4	50,5	50,6
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,4	9,0	10,0
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,8	21,9	19,2
Henkilöstö keskimäärin	242	247	269
Omistaja-asiakkaat	94 218	91 650	87 534

OP Ryhmä

Pankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Pankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Pankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Pankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuositiedustusta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti teollisuuden ja maailmankaupan kehitys oli heikkoa. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,5 prosenttiin -0,4 prosentista. Lisäksi EKP aloitti marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa.

Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, jos kohta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla

kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi. Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui yhä pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman.

Pankin toimialueella talouskasvu jatkui keskimääräistä korkeammalla tasolla.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja Pankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP Ryhmän perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yritysvastuun toimenpiteissä OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2019.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Merimaskun Osuuspankki fuusioitui osaksi Turun Seudun Osuuspankkia 30.4.2019 vuoden 2018 lopulla tehtyjen päätösten mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtaja, professori Jarna Heinonen on ilmoittanut eroavansa Turun Seudun Osuuspankin hallituksesta 01.01.2020 lähtien siirtyäkseen OP Osuuskunnan hallituksen jäseneksi.

Fuusio tilikauden 2019 aikana

Tilikauden aikana Merimaskun Osuuspankki sulautui Turun Seudun Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 30.04.2019. (Samassa yhteydessä Merimaskun Osuuspankin nimi muutettiin Turun Seudun Osuuspankiksi.) Sulautumisen tarkoituksena on turvata samalla talousalueella toimivien pankkien kilpailukyky, kasvu ja tehokkuus, vahvistaa ja varmistaa paikallisen pankkipalvelun monipuolisuus, joustavuus ja henkilökohtaisuus kustannustehokkaasti yhä vaativammaksi muuttuvassa kilpailu- ja markkinatilanteessa.

Turun Seudun Osuuspankin pääkonttorina toimii Puutori palvelupiste. Merimaskun Osuuspankin pääkonttorista muodostui yhdistyneen pankin sivukonttori, josta tarjotaan peruspankipalvelut. Merimaskun Osuuspankin jäsenet ovat ilman eri hakemusta Turun Seudun Osuuspankin jäseniä ja säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa.

Toimintakertomuksessa on esitetty Turun Seudun Osuuspankin ja sulautuneen Merimaskun Osuuspankin yhteenlaskettuja pro forma tilinpäätöslukuja ja niiden kehitystä. Vertailukausien pro forma tilinpäätöstiedot on laadittu laskemalla sulautuneen ja vastaanottaneen pankin tilinpäätöserät yhteen. Tilinpäätös sisältää virallisen tuloslaskelman ja taseen, jossa sulautuneen Merimaskun Osuuspankin tulos on huomioitu ajalta 01.05. – 31.12.2019.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Pankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksinä OP Koti Turun Seutu Oy (nimenmuutokseen 14.5.2019 asti Turun Seudun OP-Kiinteisteistökeskus Oy) ja OP Turun Seudun Kiinteistöt Oy. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016: Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikke olennaisesti emopankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään pankin ja sen konsernin toimintaa emopankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Pankin konserni.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen 14.01.2020 pidetyssä kokouksessa valittiin hallituksen puheenjohtajaksi toimitusjohtaja Juha Salonen ja varapuheenjohtajaksi hallituksen puheenjohtaja Olli Manner.

Pankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %	2017
Tuotot				
Korkokate	37 591	35 007	7,38	32 031
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	14 665	15 069	-2,68	15 321
Palkkiotuotot, netto	23 196	24 423	-5,02	23 736
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	2 836	-50	5 828,60	200
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot*				619,58
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-748	844	-188,63	252
Liiketoiminnan muut tuotot	1 528	1 594	-4,16	3 193
Yhteensä	41 477	41 880	-0,96	43 322
Tuotot yhteensä	79 068	76 887	2,84	75 353
Kulut				
Henkilöstökulut	12 003	11 634	3,17	14 632
Muut hallintokulut	20 723	19 151	8,21	17 180
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 741	1 830	-4,9	2 426
Liiketoiminnan muut kulut	6 980	6 517	7,11	5 186
Kulut yhteensä	41 446	39 132	5,91	39 425
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	-1 276	18	-7 183,76	
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista*				378,59
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	38 897	37 737	3,07	35 550

* IAS 39 -standardin mukainen rivi. IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liikevoitto kasvoi hieman vertailukaudesta. Korkokate kasvoi luottokannan kasvun sekä varainhankinnan kustannusten laskun ansiosta. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan

nettotuottoja kasvatti kertaluonteinen kiinteistösijoituksen omistusjärjestelyyn liittynyt myyntivoitto. Sijoituskiinteistöjen nettotuottojen heikkeneminen johtui tilikaudella tehdyistä arvonalentumiskirjauksista ja vertailukaudella tuloutuneista myyntivoitoista.

Vertailukaudella OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui tuolloin pankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 1,6 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2019 siirrosta tuloutui 0,8 miljoonaa euroa ylimääräistä vakavaraisuuden palautusta. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut supistuivat hieman johtuen toiminnan tehostamisesta.

Muiden hallintokulujen kasvuun vaikuttivat toimistokulujen ja ict-kulujen kasvu. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä aleni merkittävästi.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Talletuksista	70	121	-42,57
Luotonannosta	4 345	5 098	-14,78
Maksuliikkeestä	10 305	9 180	12,25
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	2 141	2 208	-3,05
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	3 579	4 745	-24,57
Takauksista	593	503	17,91
Vakuutusten välityksestä	4 444	4 505	-1,36
Muut	9 166	8 468	8,25
Yhteensä	34 643	34 829	-0,53
OP-bonukset	-8 540	-8 024	6,43
Palkkiotuotot yhteensä	26 103	26 805	-2,62
Palkkiokulut	2 907	2 383	21,99
Palkkiotuotot, netto	23 196	24 423	-5,02

Pankin palkkiotuotot vähenivät hieman vertailuvuodesta. Palkkiot maksuliikkeestä kasvoivat. Sen sijaan luotonannon ja omaisuuden hoidon palkkioita kertyi edellisvuotta vähemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset. Palkkiokulut kasvoivat tuntuvasti.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista laskivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla.

Odotettavissa olevat luottotappiot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	-1 276	18	-7 183,76
Odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauksista %	-0,04	0	-0,04

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %	31.12.2017
Tase	3 925 814	3 603 566	8,94	3 259 929
Luotot	3 320 042	2 999 896	10,67	2 647 598
Saamistodistukset	107	799	-86,66	1 222
Osakkeet ja osuudet	330 512	329 941	0,17	330 533
Talletukset	2 590 459	2 498 191	3,69	2 407 661
Oma pääoma	366 928	346 027	6,04	312 818
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	433 587	400 049	8,38	370 599

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 926 miljoonaa euroa eli 63 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta välitetyt luotot mukaan luettuna kasvoi vuoden aikana yhteensä 6,7 prosenttia 3 746 miljoonaan euroon (3 509 M€¹). Henkilöasiakkaiden asuntoluotot kasvoivat 1,0 prosenttia 1 854 miljoonaan euroon (1 836 M€). Yritys- ja asuntoyhteisöluotot kasvoivat 14,4 prosenttia 1 509 miljoonaan euroon (1 320 M€).

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	54 914	48 557	13,09
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	15 798	19 779	-20,13
Järjestämättömät	10 561	11 912	-11,34
lainanhoitojoustosaamiset			
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	28 555	16 866	69,31
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	53 183	60 342	-11,86
Ongelmasaamiset yhteensä	108 096	108 898	-0,74

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Pankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	37 497	38 253
Prosenttia taseesta	0,96	1,06
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	10 028	10 507
Prosenttia taseesta	0,26	0,29

¹ Suluissa vertailuluku 31.12.2018.

Käypä arvo	10 445	10 945
Nettotuotto, %	8,18	7,38
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	47 525	48 760
Prosenttia taseesta	1,21	1,35

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Lisäksi pankilla on sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä, joihin sitoutunut pääoma on 18,0 miljoonaa euroa (18,7 M€).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 37,4 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 1,7 miljoonaa euroa.

Sijoituskiinteistöt

Pankki on sijoittanut kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeisiin 4,5 miljoonaa euroa. Näille yhtiöille pankki on myöntänyt luottoja 13,5 miljoonaa euroa.

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 0,9 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöihin ei sisällynyt tilikauden päättyessä arvonorotuksia.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 212 miljoonaa euroa (206 M€).

Tilikauden lopussa pankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 325 miljoonaa euroa (325 M€).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
1000 euroa			
Talletukset			
Maksuliiketililit	1 559 829	1 537 714	1,44
Säästämistilit	260 718	246 696	5,68
Sijoittamistilit	758 803	707 874	7,19
Valuuttatalletukset	11 133	5 911	88,35
Yhteensä	2 590 459	2 498 191	3,69
Muut velat	595	789	-24,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	2 591 053	2 498 980	3,68

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 861 miljoonaan euroon (672).

Pankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Pankin koko oman pääoman määrä kasvoi 6,0 prosenttia 367 miljoonaan euroon (346).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 171 miljoonaa euroa (176 M€). Omistaja-asiakkaila oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 9,7 miljoonaa euroa (9,5 M€) ja tuotto-osuuksiin 161,0 miljoonaa euroa (166,1 M€). Irtisanottuja tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 12,0 miljoonaa euroa (11,8 M€) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 0,3 miljoonaa euroa (0,3 M€).

Pankki maksoi tuotto-osuuksille vuodelta 2018 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 5,1 miljoonaa euroa. Jäsenosuosuuspääomalle ei maksettu korkoa vuodelta 2018.

Pankilla voi osuuskuntalain ja sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina tuotto-osuuksia. Pankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 94 218 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi pankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on pankin osuuspääomassa 1 610 024 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain pankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää pankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä pankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan pankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Pankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta pankin toiminnan aikana. Pankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Pankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää pankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Aikaisemmin tehtyjä arvonorotuksia ei peruutettu arvonorotusrahastosta.

Veroperusteiset varaukset

Poistoero väheni 90 tuhatta euroa, koska tilikaudella tehtiin suunnitelman mukaisia poistoja pienemmät elinkeinoverolain mukaiset poistot. Luottotappiovarausta kasvatettiin 11,3 miljoonaa euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Pankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Pankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	366 928	346 027
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	52 784	44 682
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-8 363	-3 503
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	411 349	387 205
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	0	-90
Suunniteltu voitonjako ja ed.tk:n maksamaton voitonjako	-5 233	-5 076
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-6 873	-5 414
Aineettomat hyödykkeet	-178	-249
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-22 161	-11 879
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	376 905	364 498
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	376 905	364 498
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä		27
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		27
Omat varat yhteensä	376 905	364 525

* pl. mahdollinen arvonorotusrahaan liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulos on luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	15 723	12 944
Vähittäisaamiset	6	2
Kiinteistövakuudelliset vastuut		
Saamiset luottolaitoksilta		
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä		2 205
Muut vastuut	1 634	660
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	1 221 209	1 022 548
Yritysvastuut – pk-yritykset	630 441	530 625
Yritysvastuut - Muut	590 768	491 923
Vähittäisaamiset ²⁾	257 622	118 442
Kiinteistövakuudelliset	228 393	92 084
Muut vähittäisvastuut	29 230	26 359
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾		
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	9 166	9 025

Muut erät	368 620	369 384
Luottoriski yhteensä	1 873 981	1 535 212
Markkinariski		30
Operatiivinen riski	127 793	129 135
Yhteensä	2 001 773	1 664 377

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,8	21,9
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	18,8	21,9
Vakavaraisuussuhde	18,8	21,9
Pankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)*	19,6	20,5

*Syyskuussa 2019

Pääomavaateet	31.12.2019	31.12.2018
1000 euroa		
Omat varat	376 905	364 525
Minimipääomavaade + puskurivaateet **	210 190	174 764
Omien varojen ylijäämä	166 715	189 761

**Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Kiinteistövakuudellisten vähittäissaamisten kokonaisriski kasvoi vuoden 2019 aikana EKP:n määrittämien riskipainokertoimien seurauksena. Kokonaisriskin kasvu heikensi myös vakavaraisuutta.

Pankki suunnittelee ottavansa vuonna 2020 käyttöön maksukyvyttömyyden uuden määritelmän.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Pankin konserni

Pankin konsernin liikevoitto kasvoi 6,0 prosenttia ja oli 40,2 miljoonaa euroa (37,9 M€). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 3 928 miljoonaa euroa (3 562 M€).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 17,3 prosenttia (19,6%). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 17,3 prosenttia (19,6%). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 347 miljoonaa euroa (329 M€), ja omat varat yhteensä 347 miljoonaa euroa (329 M€). Konsernin kokonaisriski oli

1 999 miljoonaa euroa (1 678 M€) ja omien varojen vähimmäismäärä 210 miljoonaa euroa (176 M€).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 8,7 prosenttia (9,2% ja 10,0%), koko pääoman tuotto (ROA) 0,9 prosenttia (1,0% ja 1,1%), omavaraisuusaste 10,7 prosenttia (10,8% ja 10,8%) ja kulujen suhde tuottoihin 54,5 prosenttia (53,7% ja 53,8%). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Pankki otti konsernitilinpäätöksessä käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, pankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 147 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on

Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board).
Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2019	2018	2017*
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,39	9,03	9,95
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,90	0,97	1,06
Omavaraisuusaste, %	10,69	10,81	10,76
Kulu-tuotto-suhde, %	52,42	50,51	50,63

* Tunnusluvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja, eikä niitä ole oikaistu takautuvasti.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja

vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Pankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Pankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Pankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa Pankin hallintoa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta on avustanut hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa sekä arvioinut osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Pankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskien määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2019 yhteensä 377 miljoonaa euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 53,4 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön Pankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatilitiiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Pankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaisuusmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Pankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen Pankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan Pankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuus ja tietoturvariskit.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance – riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivinen riski on luonteeltaan laadullista riskiä, jota pyritään estämään huolellisen ja laadukkaan toiminnan avulla. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle.

Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta pankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyysiin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Turun Seudun palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä toimialueen kattavimmasta palvelupisteverkostosta. Pankin pääkonttori toimii Puutorin palvelupisteessä ja sen lisäksi pankilla oli vuoden 2019 päättyessä Turussa

Kauppatorin ja Hämeenkadun palvelupisteet. Turun ympäristössä pankilla oli palvelupisteet Kaarinassa, Merimaskussa, Naantalissa, Paraisilla, Raisiossa, Ruskolla ja Vehmaalla. Palvelupistekohtaisten pankkipalvelujen lisäksi monissa palvelupisteissä on rahan nostoon tarkoitettu Ottokäteisautomaatti sekä Kaarinassa yksi ja Turun keskustassa useampi talletus-ottoautomaatti, joiden avulla asiakkaat voivat kätevästi hoitaa itse ottojen ohella myös talletukset omalle tilille.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys kasvaa edelleen voimakkaasti niin henkilö- kuin yritysasiakkaidemme asiointissa ja vuoden vaihteessa noin 49 000 asiakastamme käyttää aktiivisesti OP-Mobiilia. Op.fi-verkkopalveluun asiakkaamme kirjautuivat vuositasolla noin 4,5 miljoonaa kertaa. Samalla tarkastelujaksolla palvelupisteissämme asioitiin noin 180 000 kertaa. Pääosa asiakkaistamme suosii nykyaikaista ja tehokasta tapaa hoitaa pankki- ja finanssipalveluihin liittyvät tarpeensa sähköisissä kanavissa silloin kuin se heille itselleen sopii.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 2 568 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 94 218. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta sekä Merimaskun Osuuspankin fuusiossa siirtyneistä omistaja-asiakkaista.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Pankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettuun kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettuun henkilöstörahosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Pankin vakituisten toimihenkilöiden määrä vuoden 2019 lopussa oli 204 (2018: 209) ja määräaikaisten 35 (2018: 33). Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden päättyessä 239 (2018: 242). Tähän lukuun sisältyy 18 (vuonna 2018: 15) määräaikaista työsuhdeessa olevaa henkilöä, jotka työskentelivät osa-aikaisesti. Vuoden 2019 aikana kuusi toimihenkilöä rekrytoitiin vakituisen työsuhdeeseen ja seitsemän määräaikaisen toimihenkilön työsuhde vakinaistettiin. Vuoden aikana päätyi 33 työsuhdetta, joista 6 jäi eläkkeelle (2 työkyvyttömyyseläkettä ja 4 vanhuuseläkettä). Kahden henkilön työsuhde siirtyi liikkeenluovutuksena OP Ryhmän keskitettyihin palveluihin. OP Koti Turku Oy LKV:n (ent. Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy) henkilömäärä oli vuoden lopussa 56 (2018: 70). Vaasan yksikön liikkeen luovutuksessa siirtyi 6 henkilöä 1.9.2019 OP Koti Pohjanmaalle.

OP Ryhmän oppimismalli kannustaa oppimiseen, jossa pääpaino on kokemuksellisella oppimisella työn lomassa. Palautteeseen perustuvat menetelmät sekä valmennukset ja koulutukset täydentävät työssä oppimista. Pankin oppimisohjelma 2019 sisälsi osaamisen päivittämistä ja laajentamista sekä ammatillista koulutusta. OP Ryhmässä on määritetty sääntelyn ja viranomaisvalvonnan edellyttämät osaamiset, jotka jokaisen on hallittava ja todennettava verkkokurssisuorituksina. Kurssien suorittamista valvotaan esimiesten ja riskienhallinnan toimesta ja siitä raportoidaan OP ryhmän riskienhallinnalle. OP Turun Seudussa verkkokurssien suorituksen seurannasta vastaa Riskienhallinta.

Työhyvinvointia kehitettiin vuoden 2019 aikana OP Ryhmän mallin mukaisesti. OP Ryhmässä työhyvinvoinnin johtamisella tähdätään tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittämiseen panostamalla henkilöstön hyvinvointiin.

Aloitimme helmikuussa 2019 Liikettä päivään -hankkeen yhteistyössä Liikkuva Suomi-tiimin kanssa. Hankkeella innostettiin henkilöstöä tekemään pieniä positiivisia muutoksia arkeensa ja saamaan modernin arjen haasteet (mm. kiire, stressi, riittämätön uni, huono kunto, epäsäännöllinen ravinto, palautumisen puute) hallintaan. Hanke pohjautui aktiiviseen arkeen ja liikkumiseen liittyviin yhteisöllisiin tavoitteisiin, minkä rinnalla kulki neljä teemajaksoa; ajanhallinta, ravinto, mielen hyvinvointi sekä lepo ja palautuminen. Hankkeen alussa henkilöstö sai Garmin Vivosmart 4 -älyrannekkeet Body Battery -toiminnolla, joka auttaa hallitsemaan kuormitusta ja palautumista. Älyrannekkeen rinnalla vaihtoehtona oli FirstBeat-mittaus henkilöille, joilla jo entuudestaan oli älyranneke käytössä.

Syksyllä toteutettiin jälleen halukkaille InBody-mittaus yhteistyössä Paavo Nurmi Keskusten kanssa. Mittaukset toteutettiin nyt kolmannen kerran, joten usealle mittaus toimi seurantamittauksena.

Liikettä päivään -hankkeen rinnalla pankissa toteutettiin aiempien vuosien tapaan työkyvyn ja -terveyden ennaltaehkäisevää ja ylläpitävää toimintaa, mm. varhaisen tuen mallin käytöstä ja puheeksi ottamisesta järjestettiin esimieskoulutusta yhteistyössä Mehiläinen Työterveyden ja Ilmarisen kanssa.

Työeläkevakuuttaminen siirtyi vuoden 2019 alusta Ilmariseen ja yhteistyö työkykyjohtamisen osalta aloitettiin. Työterveys siirtyi kesäkuussa 2019 Pohjola Työterveydestä Mehiläiseen, siirtyminen Mehiläiseen sujui hyvin. Työergonomiaan panostettiin edelleen parantamalla mm. työasematyöskentelyä sekä valaistusta ja ilmanlaatua.

Vuonna 2019 jatkettiin Eazybreak-lounasedun käyttöä, joka on kannustanut henkilöstöä terveelliseen lounastamiseen. Lisäksi OP Turun Seutu kannusti henkilöstöä aktiiviseen arkeen lataamalla jokaiselle työntekijälle 200e ePassi-rahaa hyödynnettäväksi liikuntaan ja kulttuuriin.

Pulssi-tutkimus toteutettiin huhtikuussa yhteistyössä Accountorin ja marraskuussa Corporate Spiritin kanssa. Keväällä pankkitasoinen Draivi-indeksi oli 3,71 ja OP Johtamisen keskiarvo 4,02 (asteikko 1-5). Keväinen Draivi-indeksi oli pankissa kohtuullisella tasolla. Heikot arviot työn energisoivuuteen liittyen vaikuttivat indeksiin laskevasti. Keväisen OP Johtamisen indeksin kysymyksistä vahvuutena nousi esiin mm. toiminnan selkeät tavoitteet. Tulos oli hyvällä tasolla ja selkeästi kriittisiä arvioita annettiin vain vähän. Syksyn tulosityhteenvedossa keskiarvomme oli OP Draivin osalta 3,79, OP Johtamisen 3,66 ja Yhdessä tekemisen 4,02. Lisäksi syksyn Pulssi-tutkimuksessa mitattiin ensimmäistä kertaa Työnantajan suosittelu -indeksiä, jossa eNPS oli 18 (suosittelijoita 36%, neutraalit 47%, kriittiset 18%). Tutkimuksen tuottajan muutoksesta johtuen syksyn tulokset eivät olleet sellaisenaan vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa.

Yhteistoimintalain mukaiseen neuvottelukuntaan ja työsuojelutoimikuntaan kuului jäsenenä vuoden 2019 päättyessä toimihenkilöiden edustajina Tuula Eckerman, Niina Varjo, Ritva Kankaansyrjä, Outi Rintanen, Minna Marttila sekä varajäsenenä Anne Suominen ja Tiina Rasimus. Esimiesten ja asiantuntijoiden edustajana oli Marjo Haapala, varalla Anne Lundmark. Työnantajaa edustivat Olli-Pekka Saario ja Irma Hyvärinen. Kokouksissa toimi sihteerinä Emilia Mikkola. Pääluottamusmies Tuula Eckerman osallistui johtoryhmätyöskentelyyn henkilöstön edustajana. Hallintoneuvostossa henkilöstöä edustivat Tuula Eckerman ja Marjo Haapala.

Pankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Pankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 60 ja enintään 100 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 60.

Edustajat valitaan pankin vaalijärjestyksessä määrätyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, pankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan pankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä pankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai

hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Kahdesti vuosittain pidettävissä varsinaisissa edustajiston kokouksissa käsitellään muun muassa seuraavat asiat:

- Pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokouksessa päätetään mm. pankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisten edustajiston kokouksien lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokoukset pidettiin 24.04.2019 ja 13.11.2019.

Hallintoneuvosto

Pankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa pankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Pankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 20 ja enintään 35 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto ja se on tällä hetkellä 26. Jäsenet valitaan pankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2019 yhteensä kaksi kertaa, 05.02.2019 ja 23.10.2019.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa on sen valvontatehtävässä avustanut hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 3 -jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin toiminnan laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus laskentatoimesta, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenien on oltava pankista riippumattomia. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunta voi kuulla esittelijä- ja asiantuntijaroolissa myös valiokunnan ulkopuolisia henkilöitä.

Hallintoneuvosto on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen.

Pankin edustajisto päätti 13.12.2018 muuttaa pankin sääntöjä. Sääntömuutoksella hallintoneuvostolta poistettiin velvollisuus tarkastusvaliokunnan asettamiseen tarkastusvaliokunnalle määriteltyjen luottolaitoslainsäädännössä määriteltyjen tehtävien siirryttyä pankin hallituksen vastuulle.

Pankin hallintoneuvosto on 23.10.2019 lakkauttanut tarkastusvaliokunnan. Hallintoneuvostolle edelleen kuuluvien osuuskuntalain mukaisten valvontatehtävien toteuttamiseksi hallintoneuvosto on nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen, johon kuuluvat hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Hallintoneuvosto voi valita vuosittain keskuudestaan valmistelujaokseen vähintään kaksi ja enintään neljä jäsentä. Hallintoneuvosto voi tarvittaessa ottaa uudelleen kantaa valmistelujaoksen kokoonpanoon ja valita siihen lisää jäseniä.

Nimitysvaliokunta

Pankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 8 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa pankin eri toimielimiä henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esitykset muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa pankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että Pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Pankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsevat 3 – 6 muuta jäsentä, joiden tulee olla pankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä oli vuoden 2019 aikana 6 ja toimitusjohtaja. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy pankin ja toimitusjohtajan välisen toimisopimuksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita pankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 18.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Pankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 16,2 prosenttia. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Toimikausi 4.12.2017 – 2021	Ammatti / tehtävä	Toimipaikka/Kotipaikka
<u>Jäsenalue 1, Kaarina</u>		
Hanhiala Maija	Henkilöstöjohtaja, KTM	Kaarina
Nyman Terhi	KM, luokanopettaja	Kuusisto
Sirkiä Hanna	Aineenopettaja, FM	Kaarina
Tapiola Marketta	Palveluneuvoja, eläkeläinen	Kaarina
Tähkämaa Sanna	Yrittäjä, maanviljelijä	Piikkiö, Kaarina
Viljanen Marjukka	Lähihoitaja	Piispanristi
<u>Jäsenalue 2, Naantali</u>		
Kytönen Marja	Toiminnanjohtaja	Naantali
Numminen Jouko	Eläkeläinen	Naantali
Raitmaa Ritva	HT-tilintarkastaja	Naantali
Virta Jukka	Yrittäjä, rahoituskonsultti	Naantali
<u>Jäsenalue 3, Raisio</u>		
Haavisto Emmi	Kauppätieteiden kandidaatti, Raisio opiskelija	
Kivijärvi Anneli	LKT, erikoislääkäri	Raisio
Liukas Jukka	Yrittäjä, valokuvaaja	Raisio
Ruusuranta Anita	Vanhus- ja päivähoitaja, eläkeläinen	Raisio
Sorsavirta Seija	Eriytisopettaja	Raisio
<u>Jäsenalue 4, Rusko</u>		
Aho Helena	Yrittäjä, FM	Rusko
Ahtinen Risto	Maanviljelijä, tilitoimistoyrittäjä	Rusko
Forsberg Elise	Eläkeläinen	Rusko
<u>Jäsenalue 5, Parainen</u>		
Abrahamsson Karoliina	Koulusihteeri, skolsekreterare	Parainen
Autio Sanna	Biologi	Parainen
Korpela Jari	Logistiikkapäällikkö	Parainen
<u>Jäsenalue 6, Vehmaa</u>		
Alastalo Merja	Rehtori, eläkeläinen	Vehmaa
Heilä Jyrki	Yrittäjä, maanviljelijä	Vehmaa
Santanen Timo	Maanviljelijä	Vehmaa
<u>Jäsenalue 7, Turku</u>		
Aaltonen Niko	Palvelupäällikkö, tradenomi	Turku

Alanen Satu	Pääsihteeri, varatuomari	Turku
Artesola Rauno	Toimittaja, eläkeläinen	Turku
Artukka Pekka	Eläkeläinen, yrittäjä	Turku
Bergman Ulla	Varanotaari	Turku
Forsström Jari	Lääketieteen tohtori, toimitusjohtaja	Turku
Granberg Tiia	Yrittäjä, isännöitsijä	Nousiainen
Haapala Heidi	Sairaanhoitaja	Turku
Heinonen Jari	Toimitusjohtaja, yrittäjä	Turku
Hildén Satu-Maarit	Erikoissairaanhoit., esimies	Turku
Huhtanen Raimo	Rakennusmies, eläkkeellä	Turku
Jauhiainen Vesa	Vanhempi konstaapeli	Lieto
Knifsund Minna	Yrittäjä, toimitusjohtaja	Turku
Koski Seppo	Asentaja, eläkeläinen	Turku
Kramsu Piia	Toimistotyöntekijä	Turku
Kunnas Eero	Asiakkuusjohtaja	Turku
Kuukasjärvi Sirpa	Lähihoitaja	Turku
Kärkkäinen Jukka	Lääketieteen tohtori, ylilääkäri	Turku
Leino Milla	Maalari, lähihoitaja	Turku
Lindell Pia	FM, sihteeri	Turku
Lyrntz Riiikka	Luokanopettaja	Kaarina
Löppönen Minna	Yleislääketieteen ja geriatrian erikoislääkäri	Turku
Massinen Aimo	Päätoimittaja, eläkkeellä	Turku
Nurmio Timo	Isännöitsijä	Turku
Pasonen Ville	IT- ja tietosuojavastaava	Turku
Puljujärvi Vuokko	Henkilöstösuunnittelija, yhteisöpedagogi	Turku
Pulkinen Jouni	Lakimies, varatuomari	Turku
Raaska Petja	FM, toiminnanjohtaja	Turku
Rantanen Ari	Myyjä, muusikko	Turku
Ranti Pirjo	Lehtori, THM	Turku
Raunio Eevi	Maalarimestari	Turku
Rinne Tiina	Oikeustieteen kandidaatti, opiskelija	Turku
Rosenlöf Jarmo	Sosiaalineuvos	Turku
Saarela Pekka	Luokanopettaja, eläkeläinen	Turku
Tavio Ville	Kansanedustaja, lakimies	Turku
Viitanen Emma	Hoitaja,	Turku
	sairaanhoitajaopiskelija	

Hallintoneuvosto

Nimi	Ammatti	Kotipaikka	Toimikausi
Puheenjohtaja Pentti Huovinen	16.02.2016 alkaen professori	Turku	13.11.2019-2022
Varapuheenjohtaja Ari Korhonen	08.02.2011 alkaen kaupunginjohtaja	Raisio	13.11.2019-2022
Muut jäsenet:			
Anders Blom	toimitusjohtaja	Turku	08.11.2017-2020
Tuula Eckerman	palveluneuvoja	Turku	henkilöstön edustaja
Toni Eklund	toimitusjohtaja	Turku	08.11.2017-2020
Marjo Haapala	asiakashallinnan asiantuntija	Turku	henkilöstön edustaja
Veli-Matti Hakanen	rehtori	Turku	07.11.2018-2021
Elina Heino	emäntä	Vehmaa	07.11.2018-2021
Hannu Kallio	hallintojohtaja	Turku	08.11.2017-2020

Pasi Kankaanpää	tarkastaja	Rusko	08.11.2017-2020
Susanne Karlsson	yksikönpäällikkö	Parainen	08.11.2017-2020
Petri Kolehmainen	toimitusjohtaja	Naantali	08.11.2017-2020
Niko Kyynäräinen	kehityspäällikkö	Turku	08.11.2017-2020
Hannele Lehto-Laurila	asianajaja	Raisio	13.11.2019-2022
Turja Lehtonen	varapuheenjohtaja	Turku	07.11.2018-2021
Kalle Leinonen	logistiikkakoordinaattori	Turku	07.11.2018-2021
Rosita Louhenperä	FM	Merimasku	30.04.2019-2021
Katja Lundén	talousjohtaja	Turku	18.04.2018-2021
Harri Mahkonen	maanviljelijä	Vahto	07.11.2018-2021
Hanna Mansikka-aho	yksikön vastaava, sosionomi	Turku	18.04.2018-2021
Outi Rannikko	aluejohtaja	Rusko	08.11.2017-2020
Jyrki Rautiainen	kirkkoherra	Naantali	13.11.2019-2022
Vesa Riihihuhta	maanviljelijä	Kaarina	07.11.2018-2021
Anne Silver	verhoilijaentisöijä	Vehmaa	07.11.2018-2021
Jari Suominen	toimitusjohtaja	Turku	13.11.2019-2022
Tommi Unkuri	insinööri	Merimasku	30.04.2019-2021

Hallitus 31.12.2019

Puheenjohtaja
Jarna Heinonen
s. 1965
Kotipaikka Turku
KTT

Professori, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2006 – 2009, puheenjohtaja 2010 – 31.12.2019

Keskeinen työkokemus: TSE Entren/Yrittäjyyden yksikön johtaja Turun kauppakorkeakoulu/Turun yliopisto 1999-2018, tutkimus- ja koulutuspäällikkö/tutkimusvastaava Turun kauppakorkeakoulu 1992-1999, kehityspäällikkö/toimistopäällikkö Tavoite-Auto Oy 1988-1992

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: OP Osuuskunnan hallintoneuvoston jäsen 2012-2019, OP Osuuskunnan työvaliokunnan jäsen 2018 - 2019, OP Osuuskunnan tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 2015-2018, Varsinais-Suomen Kulttuurirahaston hoitokunnan jäsen 2016- ja varapuheenjohtaja 2019 -, TOP-Säätiö hallituksen varapuheenjohtaja 2011-2016 ja puheenjohtaja 2017 -, Turun kauppakamarin elinkeinopolitiikan valiokunnan jäsen 2015 -, Member of the Working Group for Policy Relevant research on entrepreneurship and SMES, European Commission 2010 -

Varapuheenjohtaja

Juha Salonen

s. 1973

Kotipaikka Kaarina

Yo-merkonomi

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen varapuheenjohtaja 26.11.2013-

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2010-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Leipomo Salonen Oy 2003-, markkinointipäällikkö Leipomo Salonen Oy 1999-2003

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: ETL (Elintarviketeollisuusliitto ry) Leipomoyhdistys puheenjohtaja, Suomen Leipuriliitto ry. valtuuskunnan varapuheenjohtaja 2012-, Raisio Oyj hallintoneuvoston jäsen 2010-, Leipomo Primula Oy hallituksen puheenjohtaja 2015-, Varma keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö työnantajien neuvottelukunta 2015-

Muut jäsenet

Erkki Haavisto

s. 1968

Kotipaikka Raisio

MMM, agronomi, maanviljelijä

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2009-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun yliopiston neuvottelukunnan jäsen 10/2014-, Raisio Oyj hallituksen jäsen 2004-, Metsänhoitoyhdistys Lounametsä hallituksen varapuheenjohtaja 2013-, MTK metsäjohtokunnan jäsen 2011-, Raision kaupunginvaltuuston jäsen 1997-

Liisa Ketomäki

s. 1984

Kotipaikka Turku

VTM, M.A.

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 25.10.2018 alkaen

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja, Turun Musiikkijuhlasäätiö, 2012-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun Nuorkauppakamari, hallituksen jäsen 2016-, puheenjohtaja 2018, Turun Konservatorion kannatusyhdistys, hallituksen jäsen 2013-, Turun yliopiston neuvottelukunta 2017-, Turun kauppakamarin kansainvälistymisvaltiokunta 2017-

Annina Lehtiö-Vainio

s. 1972

Kotipaikka Turku

KTM, JET-tutkinto

Nuorisopalvelujohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 25.10.2018 alkaen

Keskeinen työkokemus: Nuorisopalvelujohtaja, Turun kaupungin vapaa-aikatoimiala, 2004-, Kehitysjohtaja, ToimistoRobotti Oy, 2000-2004, Toimitusjohtaja, Virtasen Maalitehdas Oy, 1998-1999

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun kauppaopetussäätiö, hallituksen jäsen 2009-, puheenjohtaja 2014, 2016, 2018 ja varapuheenjohtaja 2015, 2017, 2019

Olli Manner

s. 1956

Kotipaikka Naantali, Rymättylä

DI

Hallituksen puheenjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2012-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Elomatic Oy 1996-2015, hallituksen puheenjohtaja

Elomatic Oy 2015-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Orgalim, Euroopan teknologiateollisuusjärjestöjen keskusliitto, President's Board'in jäsen, Finnish Institute of Technology'n Turun Innovaatioyhteisön (FITech-Turku), johtoryhmän puheenjohtaja, Teknologiateollisuus ry:n hallituksen varajäsen 2017-, Ocuspecto Oy hallituksen puheenjohtaja 2017-, Teknologiateollisuus ry:n Varsinais-Suomen Aluejohtokunnan puheenjohtaja 2017-, Pemamek Oy hallituksen jäsen 2016 -, Varma keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö työnantajien neuvottelukunta 2008-

Toimitusjohtaja

Olli-Pekka Saario

s. 1957

Kotipaikka Turku

OTK, eMBA, kauppaneuvos

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2001 alkaen, johtoryhmän jäsen 2001-, hallituksen jäsen 2001-2008 ja 2012-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Turun Seudun Op 1.4.2012-, varatoimitusjohtaja Turun Seudun Op 2001-2012, kokemusta pankkialan johtotehtävistä OP Ryhmässä (Salon Seudun Op ja OKO Oyj) 1984 alkaen

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: OP Koti Turun Seutu Oy:n hallituksen jäsen 2002-2012 ja hallituksen puheenjohtaja 1.4.2012-, OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen jäsen 2019-, Raisio Yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 2017-, Turun kauppakamarin hallituksen jäsen 2012-2018 ja 2020-, TOP-Säätiön hallituksen jäsen 1.4.2012-, Turun Kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen jäsen 2013-, Turun Palloseuran Säätiön hallituksen puheenjohtaja 2014-

Johtoryhmän kokoonpano

Olli-Pekka Saario
Toimitusjohtaja
(ks. kohta Toimitusjohtaja)

Petteri Rinne
Varatoimitusjohtaja
s. 1967
KTM, eMBA
Kotipaikka Turku
Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2005 alkaen
Johtoryhmän jäsen 2006 alkaen
Vastuualue: asiakasliiketoiminta
Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 26 vuotta pankkialalla OP Ryhmässä, Merita Pankissa ja Suomen Yhdyspankissa

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:n hallituksen jäsen 4/2014-
- Turun Kauppakorkeakouluseura Ry:n hallituksen jäsen 2015-
- Turun Kauppakamarin Finanssivaliokunnan jäsen 2016-
- Turun Kauppakamarin hallituksen jäsen 2019
- Länsi-Suomen Pääomarahasto Oy:n hallituksen puheenjohtaja 2019-
- Turun Ylioppilaskyläsäätiön neuvottelukunnan jäsen 2019-

Irma Hyvärinen
Muutos- ja tulevaisuusjohtaja
s. 1963
VTM, eMBA
Kotipaikka Turku
Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa 1984 alkaen
Johtoryhmän jäsen 2001 alkaen
Vastuualue: asiakkuudet, uudet liiketoiminnot, digitaalisen liiketoiminnan suunnittelu ja toimintamallit, OPKK, yhteiskuntavastuu, HR-johtaja
Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 35 vuotta pankki- ja vakuutusallalla lähinnä OP-Pohjola-ryhmässä

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- Lounais-Suomen Syöpäyhdistys ry:n hallituksen jäsen
- Turun konservatorion kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja

Kari Friman
Riskienhallintajohtaja
s. 1966
VTL, eMBA
Kotipaikka Kaarina
Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2007 alkaen
Johtoryhmän jäsen 2013 alkaen

Vastuualue: riskienhallinta ja compliance

Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 19 vuotta pankkialalla OP Ryhmässä
- yli 5 vuotta suunnittelijana ja tutkijana Turun yliopistossa (1995-2000)

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- V-S sairaanhoitopiirin hallituksen jäsen 2013- V-S sairaanhoitopiirin hallintojooksen jäsen 2013-
- Turun seudun puhdistamo Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 12/2017-
- TPS Turku ry:n hallituksen jäsen 2013-

Satu Astala

Liiketoimintajohtaja, OP Koti Turun Seutu Oy toimitusjohtaja

s. 1970

OTK (Turun Yliopisto, eMBA (Turun Kauppakorkeakoulu) HHJ-Tutkinto

Kotipaikka Turku

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa 2012 alkaen

Johtoryhmän jäsen 2019 alkaen

Vastuualue: varallisuudenhoitoliiketoiminta ja lakipalvelut

Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 23 vuotta finanssialalla (Sampo, Danske, FIM Varainhoito Oy)

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- Turun Suomalainen Yliopistoseura, neuvottelukunnan jäsen 2019-

Petri Leino

Liiketoimintajohtaja

s. 1977

KTM, FK

Kotipaikka Kaarina

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2007 alkaen

Johtoryhmän jäsen 4/2019 alkaen

Vastuualue: henkilöasiakasliiketoiminta

Keskeinen työkokemus:

- yhteensä 13 vuotta pankkialalla Turun Seudun Osuuspankissa

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- OP Koti Turun Seudun hallituksen jäsen 09/2019 alkaen

Tilintarkastajat

KPMG Oy

Niukkanen Kari

Salonen Fredrik

KHT-yhteisö

KHT

KHT

varsinainen tilintarkastaja

päävastuullinen tilintarkastaja

tarkastusvastuullinen tilintarkastaja

Muu tarkastustoiminta

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa sisäistä tarkastusta.

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Sisäistä tarkastusta on suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan esimerkiksi OP Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjauskorot säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuisa reaali-palkkojen kehitys, ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaana myönteisinä.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Virallisen taseen osoittamat konsernin jakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2019 olivat 188 072 443,19 euroa. Pankin virallisen taseen osoittamat voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 188 317 192,64 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 25 848 462,70 euroa.

Tilikauden voitto (virallisen taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 5 232 508,94 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 20 615 953,76 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tuloslaskelma ja tase

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

PRO FORMA

12 / 2019

12 / 2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TUOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	38 425 906,11	36 451 367,59
KORKOKULUT	-1 279 427,93	-1 445 783,56
KORKOKATE	37 146 478,18	35 005 584,03
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SJOITUKSISTA	14 665 060,49	15 085 923,63
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	350 000,00	617 044,00
Omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	14 315 060,49	14 468 879,63
PALKKIOTUOTOT	26 102 109,90	26 805 438,52
PALKKIOKULUT	-2 906 878,68	-2 382 867,28
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	2 836 313,01	-49 511,47
Arvopaperikaupan nettotuotot	2 837 224,90	-48 771,38
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09
SJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-748 461,52	1 571 430,79
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	8 575 462,97	7 195 719,43
HALLINTOKULUT	-36 337 968,53	-34 547 275,79
Henkilöstökulut	-15 615 289,59	-15 396 653,61
Palkat ja palkkiot	-13 676 410,04	-14 270 218,63
Henkilösivukulut	-1 938 879,55	-1 126 434,98
Eläkekulut	-1 528 541,38	-634 100,77
Muut henkilösivukulut	-410 338,17	-492 334,21
Muut hallintokulut	-20 722 678,94	-19 150 622,18
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-2 448 725,43	-1 851 601,91
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-7 920 416,38	-8 279 632,96
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	1 275 675,06	-18 008,45
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	0,00	-564 111,25
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	40 238 649,07	37 971 087,29
TULOVEROT	-4 896 697,76	-4 655 453,83
Tilikauden verot	-2 673 993,75	-2 602 151,56
Aikaisempien tilikausien verot	4 113,33	-33 027,72
Laskennallinen vero	-2 226 817,34	-2 020 274,55
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	35 341 951,31	33 315 633,46
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	-3 811,53	-28 789,45
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	35 338 139,78	33 286 844,01
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	35 338 139,78	33 286 844,01

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

PRO FORMA

12 / 2019

12 / 2018

TASE		
VASTAAVAA	PRO FORMA	
KÄTEISET VARAT	1 892 425,89	2 772 453,29
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	212 394 723,62	205 951 298,15
Vaadittaessa maksettavat	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	201 280 713,44	200 044 606,22
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	3 307 542 022,90	2 997 926 355,88
Muut	3 307 542 022,90	2 997 926 355,88
SAAMISTODISTUKSET	106 562,40	798 733,94
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	106 562,40	798 733,94
OSAKKEET JA OSUUDET	341 874 480,77	328 790 457,41
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	505 000,00	507 500,00
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	9 278 261,55	11 355 082,44
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	180 591,00	254 678,00
Muut pitkävaikutteiset menot	180 591,00	254 678,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	46 808 133,66	44 894 106,99
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	4 138 125,64	4 992 456,32
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	37 601 169,63	37 522 815,62
Muut aineelliset hyödykkeet	5 068 838,39	2 378 835,05
OSAKE-, SIJOITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	2 766 116,76	2 668 609,29
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	4 381 543,78	4 482 651,40
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	99,40	877 836,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 927 729 961,73	3 601 279 762,82

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)	PRO FORMA	12 / 2019	12 / 2018
VASTATTAVAA	PRO FORMA		
VIERAS PÄÄOMA	3 508 285 001,44	3 212 412 368,01	
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	861 081 623,53	672 463 840,24	
Luottolaitoksille	861 081 623,53	672 463 840,24	
Vaadittaessa maksettavat	110 081 623,53	149 563 840,24	
Muut	751 000 000,00	522 900 000,00	
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	2 589 799 999,74	2 497 713 965,73	
Talletukset	2 589 205 393,26	2 496 925 163,43	
Vaadittaessa maksettavat	2 557 015 831,48	2 466 254 189,48	
Muut	32 189 561,78	30 670 973,95	
Muut velat	594 606,48	788 802,30	
Vaadittaessa maksettavat	23,58	23,61	
Muut	594 582,90	788 778,69	
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	21 351 772,00	11 837 361,01	
MUUT VELAT	6 427 195,41	4 224 990,06	
Muut velat	6 002 170,35	3 718 523,91	
Pakolliset varaukset	425 025,06	506 466,15	
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	15 867 955,93	14 999 237,36	
Muut	0,00	0,00	
LASKENNALLISET VEROVELAT	13 756 454,83	11 172 973,61	
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	419 444 960,28	388 867 394,82	
Osake- ja osuuspääoma	170 741 484,09	175 568 468,18	
Osakepääoma	0,00	0,00	
Jäsenosuudet	9 739 084,09	9 462 168,18	
Lisäosuudet	0,00	0,00	
Tuotto-osuudet	161 002 400,00	166 106 300,00	
Ylikurssirahasto	0,00	37 604,52	
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	
Muut sidotut rahastot	7 869 671,20	2 932 069,31	
Vararahasto	447 061,97	447 061,97	
Käyvän arvon rahasto	7 422 609,23	2 485 007,34	
Rahavirran suojausrahasto	9 278 261,55	3 106 259,14	
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-1 855 652,32	-621 251,80	
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00	
Muut rahastot	0,00	0,00	
Vapaat rahastot	955 156,03	955 156,03	
Muut rahastot	770 305,25	770 305,25	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	204 565 049,56	176 115 604,68	
Tilikauden voitto tai tappio	35 338 139,78	33 286 844,01	
Vähemmistön osuus pääomasta	-24 540,37	-28 351,90	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 927 729 961,73	3 601 279 762,82	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET			
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	70 016 814,61	56 179 776,23	
Takaukset ja pantit	70 016 814,61	56 179 776,23	
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	363 570 593,59	343 869 008,28	
Muut	363 570 593,59	343 869 008,28	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	433 587 408,20	400 048 784,51	

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkotuotot	38 854 078,89	36 451 323,67
Korkokulut	1 263 021,71	1 444 568,35
KORKOKATE	37 591 057,18	35 006 755,32
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	14 665 060,49	15 068 865,13
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	350 000,00	600 000,00
Muista yrityksistä	14 315 060,49	14 468 865,13
Palkkiotuotot	26 103 109,90	26 805 438,52
Palkkiokulut	2 906 878,68	2 382 867,28
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	2 836 313,01	-49 511,47
Arvopaperikaupan nettotuotot	2 837 224,90	-48 771,38
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-748 461,52	844 483,39
Liiketoiminnan muut tuotot	1 527 656,32	1 594 031,84
Hallintokulut	32 725 274,67	30 784 686,45
Henkilöstökulut	12 002 595,73	11 634 064,27
Palkat ja palkkiot	10 676 648,71	11 077 364,15
Henkilösivukulut	1 325 947,02	556 700,12
Eläkekulut	1 036 956,25	214 867,85
Muut henkilösivukulut	288 990,77	341 832,27
Muut hallintokulut	20 722 678,94	19 150 622,18
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 740 838,53	1 830 490,31
Liiketoiminnan muut kulut	6 980 036,65	6 516 535,64
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroihin	-1 275 675,06	18 008,45
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	38 897 381,91	37 737 474,60
Tilinpäätössiirrot	10 128 255,08	8 704 341,12
Tuloverot	2 869 326,98	2 909 239,64
Tilikauden verot	2 668 968,10	2 602 849,45
Aikaisempien tilikausien verot	-3 344,67	33 027,72
Laskennallinen vero	203 703,55	273 362,47
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	25 899 799,85	26 123 893,84
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	25 899 799,85	26 123 893,84

PRO FORMA

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	1 892 425,89	2 772 453,29
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	205 951 298,15
Vaadittaessa maksettavat	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	201 280 713,44	200 044 606,22
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	2 999 896 016,90
Muut	3 320 042 022,90	2 999 896 016,90
Saamistodistukset	106 562,40	798 733,94
Muilta	106 562,40	798 733,94
Osakkeet ja osuudet	328 373 414,91	328 773 450,47
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0,00	29 182,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	2 138 694,82	1 138 694,82
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	11 355 082,44
Aineettomat hyödykkeet	177 705,00	248 641,00
Aineelliset hyödykkeet	44 064 548,26	44 829 128,99
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	4 138 125,64	4 992 456,32
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	37 601 169,63	37 522 815,62
Muut aineelliset hyödykkeet	2 325 252,99	2 313 857,05
Muut varat	2 766 116,76	2 668 609,29
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 579 203,70	4 226 901,12
Laskennalliset verosaamiset	0,00	877 836,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 925 813 679,81	3 603 566 028,44
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	672 463 840,24
Luottolaitoksille	861 081 623,53	672 463 840,24
Vaadittaessa maksettavat	110 081 623,53	149 563 840,24
Muut	751 000 000,00	522 900 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 591 053 182,99	2 498 979 933,02
Talletukset	2 590 458 576,51	2 498 191 130,72
Vaadittaessa maksettavat	2 558 269 014,73	2 467 520 156,77
Muut	32 189 561,78	30 670 973,95
Muut velat	594 606,48	788 802,30
Vaadittaessa maksettavat	23,58	23,61
Muut	594 582,90	788 778,69
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	11 837 361,01
Muut velat	3 716 017,29	4 224 990,06
Muut velat	3 290 992,23	3 718 523,91
Pakolliset varaukset	425 025,06	506 466,15
Siirtovelat ja saadut ennakot	15 142 125,92	14 181 268,00
Laskennalliset verovelat	560 268,04	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 492 904 989,77	3 201 687 392,33
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	65 980 342,11	55 852 087,03
Poistoero	1 980 342,11	2 070 698,11
Verotusperusteiset varaukset	64 000 000,00	53 781 388,92
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	170 741 484,09	175 568 468,18
Jäsenosuudet	9 739 084,09	9 462 168,18
Tuotto-osuudet	161 002 400,00	166 106 300,00
Muut sidotut rahastot	7 869 671,20	2 932 069,31
Vararahasto	447 061,97	447 061,97
Käyvän arvon rahasto	7 422 609,23	2 485 007,34
Vapaat rahastot	770 305,25	770 305,25
Muut rahastot	770 305,25	770 305,25
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	161 647 087,54	140 631 812,50
Tilikauden voitto (tappio)	25 899 799,85	26 123 893,84
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	366 928 347,93	346 026 549,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 925 813 679,81	3 603 566 028,44
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	70 016 814,61	56 179 776,23
Takaukset ja pantit	70 016 814,61	56 179 776,23
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	363 570 593,59	343 869 008,28
Muut	363 570 593,59	343 869 008,28
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	433 587 408,20	400 048 784,51

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	1 356 345,22	1 582 736,26	882 636,13	871 123,06
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	37 077 491,44	34 238 826,30	38 013 978,31	34 950 439,50
Saamistodistuksista	0,00	82 490,95	0,00	82 490,95
Johdannaissopimuksista	-51 456,37	539 350,63	-51 456,37	539 350,63
josta rahavirran suojaus	2 375 111,21	2 522 089,56	2 375 111,21	2 522 089,56
Muut korkotuotot	43 525,82	7 963,45	8 920,82	7 919,53
Yhteensä	38 425 906,11	36 451 367,59	38 854 078,89	36 451 323,67
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	186 749,45	279 621,13	186 749,45	279 621,13

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-1 585 145,33	-1 290 802,54	-1 585 145,33	-1 290 802,54
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	2 847 157,43	2 733 978,82	2 847 157,43	2 733 978,81
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	15 390,42			
Muut korkokulut	2 025,41	2 607,28	1 009,61	1 392,08
Yhteensä	1 279 427,93	1 445 783,56	1 263 021,71	1 444 568,35

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2019		2018	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	462 777,78	0,00	0,00	620 401,69
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,21

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	242 613,10	417 265,63	263 446,49	417 251,13
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	242 613,10	417 265,63	263 446,49	417 251,13
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	14 072 447,39	14 051 614,00	14 051 614,00	14 051 614,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	350 000,00	617 044,00	350 000,00	600 000,00
Omistusyhteisyyksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	14 665 060,49	15 085 923,63	14 665 060,49	15 068 865,13

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Luotonannosta	4 343 533,55	5 098 264,28	4 344 533,55	5 098 264,28
Talletuksista	69 593,80	121 181,60	69 593,80	121 181,60
Maksuliikenteestä	10 304 655,74	9 179 843,44	10 304 655,74	9 179 843,44
Rahastoista	1 872 865,18	1 864 772,17	1 872 865,18	1 864 772,17
Omaisuuksienhoidosta	2 762 497,73	3 909 863,11	2 762 497,73	3 909 863,11
Lainopillistista tehtävistä	904 898,12	924 529,46	904 898,12	924 529,46
Arvopaperinvälityksestä	268 094,62	343 567,37	268 094,62	343 567,37
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	4 444 029,33	4 505 291,00	4 444 029,33	4 505 291,00
Takauksista	593 317,99	503 209,04	593 317,99	503 209,04
Muut	538 623,84	354 917,05	538 623,84	354 917,05
Yhteensä	26 102 109,90	26 805 438,52	26 103 109,90	26 805 438,52

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Maksetut toimitusmaksut	1 496 752,69	1 299 617,49	1 592 179,09	1 299 617,49
Muut	1 410 125,99	1 083 249,79	1 314 699,59	1 083 249,79
Yhteensä	2 906 878,68	2 382 867,28	2 906 878,68	2 382 867,28

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	3 077 705,17	-11 226,64	3 077 705,17	-11 226,64
Osakkeista ja osuuksista	21 206,16	143 908,31	21 206,16	143 908,31
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 098 911,33	132 681,67	3 098 911,33	132 681,67
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	106 328,99	-102 528,94	106 328,99	-102 528,94
Osakkeista ja osuuksista	-397 249,01	-39 256,43	-397 249,01	-39 256,43
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-290 920,02	-141 785,37	-290 920,02	-141 785,37
Arvopaperikaupan muut tuotot				
	2019	2018	2019	2018
Korkotuotot	17 820,69		17 820,69	
Johdannaisten nettotuotot	11 412,90	-39 667,68	11 412,90	-39 667,68
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	2 837 224,90	-48 771,38	2 837 224,90	-48 771,38
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09	-911,89	-740,09
Kaikki yhteensä	2 836 313,01	-49 511,47	2 836 313,01	-49 511,47

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-9 593 126,74	-2 712 773,31	-9 593 126,74	-2 712 773,31
Suojauskohteiden nettotulos	9 593 126,74	2 712 773,31	9 593 126,74	2 712 773,31
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	1 369 241,43	1 615 597,11	1 369 241,43	1 615 597,11
Muut tuotot	463,73	112,77	463,73	112,77
Myyntivoitot	1 420,00	1 381 054,35	1 420,00	654 106,95
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-20 275,00	-205 017,50	-231 777,00
Myyntitappiot	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-929 998,00	0,00	-929 998,00	0,00
Muut kulut	-1 189 588,68	-1 405 058,43	-984 571,18	-1 193 556,43
Yhteensä	-748 461,52	1 571 430,79	-748 461,52	844 483,39

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	845 694,06	1 110 704,10	1 004 367,79	1 277 148,46
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	7 729 768,91	6 085 015,33	523 288,53	316 883,38
Yhteensä	8 575 462,97	7 195 719,43	1 527 656,32	1 594 031,84

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	2 448 725,43	1 820 601,91	1 740 838,53	1 799 490,31
Arvonalentumiset	0,00	31 000,00	0,00	31 000,00
Yhteensä	2 448 725,43	1 851 601,91	1 740 838,53	1 830 490,31

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratulot	74 600,93	726 440,43	772 919,40	726 440,43
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	2 162 943,16	1 851 205,30	2 162 082,43	1 851 205,30
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 517,35	0,00	1 517,35	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	5 681 354,94	5 701 987,23	4 043 517,47	3 938 889,91
Yhteensä	7 920 416,38	8 279 632,96	6 980 036,65	6 516 535,64

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista
Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista
Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-1 735 954,63	-1 735 954,63
2 203,91	0,00	2 203,91
0,00	0,00	0,00
600 158,95	0,00	600 158,95
0,00	-142 083,29	-142 083,29
602 362,86	-1 878 037,92	-1 275 675,06
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
602 362,86	-1 878 037,92	-1 275 675,06

2019

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-1 735 954,63	-1 735 954,63
2 203,91	0,00	2 203,91
		0,00
600 158,95		600 158,95
	-142 083,29	-142 083,29
602 362,86	-1 878 037,92	-1 275 675,06
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
602 362,86	-1 878 037,92	-1 275 675,06

2018

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-740 914,26	-740 914,26
0,00	-87 936,07	-87 936,07
0,00	0,00	0,00
977 586,51	0,00	977 586,51
0,00	-130 727,73	-130 727,73
977 586,51	-959 578,06	18 008,45
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
977 586,51	-959 578,06	18 008,45

2018

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-740 914,26	-740 914,26
0,00	-87 936,07	-87 936,07
0,00	0,00	0,00
977 586,51	0,00	977 586,51
0,00	-130 727,73	-130 727,73
977 586,51	-959 578,06	18 008,45
		0,00
		0,00
0,00	0,00	0,00
977 586,51	-959 578,06	18 008,45

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	11 114 010,18	5 906 691,93	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	11 114 010,18	5 906 691,93	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	201 280 713,44	200 044 606,22	201 280 713,44	200 044 606,22
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	201 280 713,44	200 044 606,22	201 280 713,44	200 044 606,22
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	212 394 723,62	205 951 298,15	212 394 723,62	205 951 298,15
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Konserni****Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain**

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 379 806 167,87	6 173 689,64	1 191 139 209,64	8 626 547,54
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	41 678 645,28	332 450,08	44 413 138,11	54 009,02
Julkisyhteisöt	12 266 466,93	10 686,77	8 164 570,59	1 995,95
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	35 108 419,46	10 959,98	31 952 050,10	17 639,08
Kotitaloudet	1 838 154 745,12	1 639 280,73	1 721 845 835,80	1 202 833,72
Ulkomaat	527 578,24	6,05	411 551,64	2,57
Yhteensä	3 307 542 022,90	8 167 073,25	2 997 926 355,88	9 903 027,88
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	298 011,90		10 487 429,06	

Pankki**Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain**

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 392 306 167,87	6173689,64	1 193 108 870,66	8626547,54
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	41 678 645,28	332450,08	44 413 138,11	54009,02
Julkisyhteisöt	12 266 466,93	10686,77	8 164 570,59	1995,95
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	35 108 419,46	10959,98	31 952 050,10	17639,08
Kotitaloudet	1 838 154 745,12	1639280,73	1 721 845 835,80	1202833,72
Ulkomaat	527 578,24	6,05	411 551,64	2,57
Yhteensä	3 320 042 022,90	8 167 073,25	2 999 896 016,90	9 903 027,88
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	298 011,90		10 487 429,06	

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Pankkien joukkovelkakirjat	82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	25 688,98
Muut joukkovelkakirjat	24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
Muut	0,00	0,00	0,00	18 385,20
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Pankkien joukkovelkakirjat	82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	25 688,98
Muut joukkovelkakirjat	24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
Muut	0,00	0,00	0,00	18 385,20
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

Pankki

Julkisyhteisöiltä

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo

Valtion joukkovelkakirjalainat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Muilta

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo

Pankkien sijoitustodistukset

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muut

Yhteensä

31.12.2019

31.12.2018

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
0,00	0,00	0,00	25 688,98
24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
0,00	0,00	0,00	18 385,20
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
0,00	0,00	0,00	25 688,98
24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
0,00	0,00	0,00	18 385,20
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94

17. Tappioita koskeva vähennyserä

2019

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
944 893,07	1 352 903,57	7 760 264,39	10 058 061,03
-17 108,09	125 301,38	0,00	108 193,29
-8 632,07	0,00	977 729,47	969 097,40
16 887,82	-641 981,83	0,00	-625 094,01
0,00	-23 607,66	356 916,12	333 308,46
0,00	246 553,76	-1 421 241,41	-1 174 687,65
617,80	0,00	-3 890,78	-3 272,98
316 808,63	217 699,03	461 803,66	996 311,32
-169 361,70	-109 031,58	-1 556 676,77	-1 835 070,05
124 200,68	100 212,56	204 073,41	428 486,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-931 023,15	-931 023,15
0,00	0,00	0,00	0,00
263 413,07	-84 854,34	-1 912 309,45	-1 733 750,72
1 208 306,14	1 268 049,23	5 847 954,94	8 324 310,31

2019

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
944 893,07	1 352 903,57	7 760 264,39	10 058 061,03
-17 108,09	125 301,38	0,00	108 193,29
-8 632,07	0,00	977 729,47	969 097,40
16 887,82	-641 981,83	0,00	-625 094,01
0,00	-23 607,66	356 916,12	333 308,46
0,00	246 553,76	-1 421 241,41	-1 174 687,65
617,80	0,00	-3 890,78	-3 272,98
316 808,63	217 699,03	461 803,66	996 311,32
-169 361,70	-109 031,58	-1 556 676,77	-1 835 070,05
124 200,68	100 212,56	204 073,41	428 486,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-931 023,15	-931 023,15
0,00	0,00	0,00	0,00
263 413,07	-84 854,34	-1 912 309,45	-1 733 750,72
1 208 306,14	1 268 049,23	5 847 954,94	8 324 310,31

2018

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
597 790,85	1 299 494,99	8 989 625,52	10 886 911,36
-68 707,91	909 742,12	0,00	841 034,21
-2 979,72	0,00	205 692,89	202 713,17
7 652,80	-349 201,53	0,00	-341 548,73
0,00	-281 095,72	1 309 308,88	1 028 213,16
0,00	24 617,31	-121 793,14	-97 175,83
28 215,81	0,00	-512 403,12	-484 187,31
397 154,70	78 321,70	258 298,34	733 774,74
-240 188,45	-36 557,69	-904 154,79	-1 180 900,93
225 954,99	-292 417,61	-812 768,24	-879 230,86
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-651 541,15	-651 541,15
0,00	0,00	0,00	0,00
347 102,22	53 408,58	-1 229 360,33	-828 849,53
944 893,07	1 352 903,57	7 760 265,19	10 058 061,83

2018

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
597 790,85	1 299 494,99	8 989 625,52	10 886 911,36
-68 707,91	909 742,12	0,00	841 034,21
-2 979,72	0,00	205 692,89	202 713,17
7 652,80	-349 201,53	0,00	-341 548,73
0,00	-281 095,72	1 309 308,88	1 028 213,16
0,00	24 617,31	-121 793,14	-97 175,83
28 215,81	0,00	-512 403,12	-484 187,31
397 154,70	78 321,70	258 298,34	733 774,74
-240 188,45	-36 557,69	-904 154,79	-1 180 900,93
225 954,99	-292 417,61	-812 768,24	-879 230,86
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-651 541,15	-651 541,15
			0,00
347 102,22	53 408,58	-1 229 360,33	-828 849,53
944 893,07	1 352 903,57	7 760 265,19	10 058 061,83

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyötösakkeet

Tytäryrityssakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	338 056 226,06	338 056 226,06	0,00
	0,00	0,00	0,00
	505 000,00	505 000,00	0,00
0,00	342 379 480,77	342 379 480,77	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyötösakkeet

Tytäryrityssakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	324 555 160,20	324 555 160,20	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	2 138 694,82	2 138 694,82	0,00
0,00	330 512 109,73	330 512 109,73	0,00

19. Johdannaisopimukset

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	871 098 386,74	9 278 261,55	21 351 772,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Ostetut	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	636 518 623,46	9 278 261,55	7 720 080,74
josta rahavirran suojaus	280 000 000,00	9 278 261,55	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		9 278 261,55	21 351 772,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	409 852 762,88	117 886 798,12	313 841 593,71	29 517 232,03	871 098 386,74
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Ostetut	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	406 518 623,46	50 000 000,00	180 000 000,00	0,00	636 518 623,46
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
871 098 386,74	9 278 261,55	21 351 772,00
234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
636 518 623,46	9 278 261,55	7 720 080,74
280 000 000,00	9 278 261,55	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	9 278 261,55	21 351 772,00

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

Muut swap sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
409 852 762,88	117 886 798,12	313 841 593,71	29 517 232,03	871 098 386,74
				0,00
3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
				0,00
406 518 623,46	50 000 000,00	180 000 000,00	0,00	636 518 623,46
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	531 804 649,27	3 184 974,89	3 667 253,46
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	531 804 649,27	3 184 974,89	3 667 253,46
josta rahavirran suojaus	280 000 000,00	3 184 974,89	78 715,75
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 184 974,89	3 667 253,46

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	321 804 649,27	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	531 804 649,27
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	321 804 649,27	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	531 804 649,27
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Ostetut	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	8 170 107,55

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Ostetut	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2018

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
531 804 649,27	3 184 974,89	3 667 253,46
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
531 804 649,27	3 184 974,89	3 667 253,46
280 000 000,00	3 184 974,89	78 715,75
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	3 184 974,89	3 667 253,46

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	321 804 649,27	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	531 804 649,27
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	321 804 649,27	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	531 804 649,27
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Ostetut	202 565 329,57	0,00	8 170 107,55
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	8 170 107,55

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Ostetut	6 073 850,06	53 832 819,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 565 329,57
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ICT- menot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	180 591,00	254 678,00	177 705,00	248 641,00
Yhteensä	180 591,00	254 678,00	177 705,00	248 641,00

Osakkuusyrittäjästä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2019

Osakkuusyrittäjästä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä	0,00	euroa
Osakkuusyrittäjästä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä	0,00	euroa

Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Konserni**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
2 639 363,58	855 542,24	645 000,00
31 272 503,24	0,00	
3 689 302,81	3 282 583,40	9 800 000,00
37 601 169,63	4 138 125,64	10 445 000,00

Pankki**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
2 639 363,58	855 542,24	645 000,00
31 272 503,24	0,00	0,00
3 689 302,81	3 282 583,40	9 800 000,00
37 601 169,63	4 138 125,64	10 445 000,00

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana**Konserni****Hankintameno tilikauden alussa**

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus omaisuuserät
846 162,03	7 478 416,61	61 907 879,77	4 081 006,07	3 635 384,08
2 744,70	243 321,37	1 530 723,53	375 794,25	
0,00	-68 580,00	-59 039,55	-93 365,33	-204 224,78
0,00	135 989,96	-135 989,96	0,00	
-76 831,70	-205 017,50	-1 318 386,52	-348 771,31	-687 573,90
0,00	-929 998,00	31 000,00	0,00	
0,00	-30 046,51	30 046,51	77 738,33	
-591 484,03	-1 005 875,47	-25 289 363,76	-1 767 149,02	
0,00	-1 480 084,82	-833 081,67	0,00	
0,00	0,00	1 737 381,28	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
180 591,00	4 138 125,64	37 601 169,63	2 325 252,99	2 743 585,40

Pankki**Hankintameno tilikauden alussa**

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
831 062,86	7 478 416,61	61 907 879,77	4 081 006,07
2 744,70	243 321,37	1 530 723,53	375 794,25
0,00	-68 580,00	-59 039,55	-93 365,33
0,00	135 989,96	-135 989,96	0,00
-73 680,70	-205 017,50	-1 318 386,52	-348 771,31
0,00	-929 998,00	31 000,00	0,00
0,00	-30 046,51	30 046,51	77 738,33
-582 421,86	-1 005 875,47	-25 289 363,76	-1 767 149,02
0,00	-1 480 084,82	-833 081,67	0,00
0,00	0,00	1 737 381,28	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
177 705,00	4 138 125,64	37 601 169,63	2 325 252,99

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	34 547,13	7 978,05	34 547,13	7 978,05
Muut	2 731 569,63	2 643 199,35	2 731 569,63	2 660 631,24
Yhteensä	2 766 116,76	2 651 177,40	2 766 116,76	2 668 609,29

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korot				
Korkosaamiset	3 736 282,05	3 821 647,37	4 199 059,83	3 820 822,15
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	825,20
Yhteensä	3 736 282,05	3 821 647,37	4 199 059,83	3 821 647,35
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	87 010,77	290 238,46	87 010,77	290 238,46
Muut siirtosaamiset	558 250,96	370 765,57	293 133,10	115 015,31
Yhteensä	645 261,73	661 004,03	380 143,87	405 253,77
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	4 381 543,78	4 482 651,40	4 579 203,70	4 226 901,12

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omaisiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	772 189,40
Laskennalliset verovelat	8 173,74
Netto	764 015,66

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omaisiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	531 368,61
Laskennalliset verovelat	1 855 652,31
Netto	-1 324 283,70

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	13 196 795,42
764 015,66	0,00
608,63	
0,00	1 324 283,70
99,40	13 756 454,83

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	2 023 821,82
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	-708,03
Konserniyritysten omaisiin tuloslaskelmiin perustuvat	203 703,55
Yhteensä	2 226 817,34

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 52 785 902,17 euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin,
arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
772 189,40	8 173,74	764 015,66
531 368,61	1 855 652,31	-1 324 283,70
1 303 558,01	1 863 826,05	-560 268,04

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2019 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin,
arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

1 737 381,28

347 476,26

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
1 980 342,11	396 068,42	1 584 273,69
64 000 000,00	12 800 000,00	51 200 000,00
65 980 342,11	13 196 068,42	52 784 273,69

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	578 008,48	1 019 166,32	578 008,48	1 019 166,32
Vuokrasopimusvelat	2 711 178,12			
Muut	2 712 983,75	2 699 357,59	2 712 983,75	2 699 357,59
Yhteensä	6 002 170,35	3 718 523,91	3 290 992,23	3 718 523,91

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					506 466,15	506 466,15
+ varausten lisäys					2 203,91	2 203,91
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					83 645,00	83 645,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	425 025,06	425 025,06

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					506 466,15	506 466,15
+ varausten lisäys					2 203,91	2 203,91
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					83 645,00	83 645,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	425 025,06	425 025,06

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	3 584 948,87	3 423 183,79	3 584 948,87	3 423 183,79
Saadut korkoennakot	37 647,60	317 760,03	37 647,60	317 760,03
Yhteensä	3 622 596,47	3 740 943,82	3 622 596,47	3 740 943,82

Muut

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Muut saadut ennakomaksut	223 440,32	20 250,04	223 440,32	20 250,04
Muut siirtovelat	12 021 919,14	11 238 043,50	11 296 089,13	10 420 074,14
Yhteensä	12 245 359,46	11 258 293,54	11 519 529,45	10 440 324,18
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	15 867 955,93	14 999 237,36	15 142 125,92	14 181 268,00

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2019

	0,00
	0,00
	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2019

	0,00
	0,00
	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma**Konserni**

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
	388 867 394,82	42 388 389,30	-11 810 823,84	0,00	419 444 960,28
Osuuspääoma	175 568 468,18	603 215,91	-5 430 200,00	0,00	170 741 484,09
Jäsenosuudet	9 462 168,18	471 915,91	-195 000,00	0,00	9 739 084,09
Tuotto-osuudet	166 106 300,00	131 300,00	-5 235 200,00	0,00	161 002 400,00
Ylikurssirahasto	37 604,52	0,00	-37 604,52		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	2 932 069,31	6 172 002,41	-1 234 400,52	0,00	7 869 671,20
Vararahasto	447 061,97	0,00	0,00		447 061,97
Käyvän arvon rahasto	2 485 007,34	6 172 002,41	-1 234 400,52		7 422 609,23
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	955 156,02				955 156,02
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	209 402 448,69	271 219,67	-5 108 618,80		204 565 049,56
Tilikauden voitto tai tappio		35 338 139,78	0,00		35 338 139,78
Vähemmistön osuus pääomasta	-28 351,90	3 811,53			-24 540,37

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23
Rahavirran suojaus	3 106 259,14	6 172 002,41	0,00	0,00	9 278 261,55
lask. verot	-621 251,80	0,00	1 234 400,52		-1 855 652,32
Yhteensä	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
Oma pääoma yhteensä	346 026 549,08	32 675 018,17	-11 773 219,32	0,00	366 928 347,93
Osuuspääoma	175 568 468,18	603 215,91	-5 430 200,00	0,00	170 741 484,09
Jäsenosuudet	9 462 168,18	471 915,91	-195 000,00	0,00	9 739 084,09
Tuotto-osuudet	166 106 300,00	131 300,00	-5 235 200,00	0,00	161 002 400,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	2 932 069,31	6 172 002,41	-1 234 400,52	0,00	7 869 671,20
Vararahasto	447 061,97				447 061,97
Käyvän arvon rahasto	2 485 007,34	6 172 002,41	-1 234 400,52		7 422 609,23
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	770 305,25				770 305,25
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	166 755 706,34		-5 108 618,80		161 647 087,54
Tilikauden voitto tai tappio		25 899 799,85	0,00		25 899 799,85

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23
Rahavirran suojaus	3 106 259,14	6 172 002,41	0,00	0,00	9 278 261,55
laskennalliset verot	-621 251,80	0,00	1 234 400,52		-1 855 652,32
Yhteensä	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2019**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
178 611 155,29	178 611 155,29
240 858 345,36	188 317 192,64
419 469 500,65	366 928 347,93

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
240 858 345,36	188 317 192,64
0,00	0,00
52 785 902,17	0,00
188 072 443,19	188 317 192,64

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37 394 723,62	0,00	60 000 000,00	115 000 000,00	0,00
83 850 041,66	281 155 786,35	1 082 101 094,11	840 592 052,93	1 019 843 047,85
0,00	0,00	24 172,00	82 390,40	0,00
360 081 623,53	90 000 000,00	261 000 000,00	150 000 000,00	0,00
2 559 139 374,08	1 308 980,63	1 913 164,29	594 582,90	26 843 897,84
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37 394 723,62	0,00	60 000 000,00	115 000 000,00	0,00
83 850 041,66	281 155 786,35	1 094 601 094,11	840 592 052,93	1 019 843 047,85
0,00	0,00	24 172,00	82 390,40	0,00
360 081 623,53	90 000 000,00	261 000 000,00	150 000 000,00	0,00
2 559 139 374,08	1 308 980,63	3 166 347,54	594 582,90	26 843 897,84
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	201 280 713,45	11 114 010,17	212 394 723,62	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	0,00	3 307 542 022,90	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-				
todistukset ja muut saamistodistukset	106 562,40	0,00	106 562,40	
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55	
Muu omaisuus	398 397 093,93	11 297,33	398 408 391,26	
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	861 081 623,53	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 578 666 689,48	11 133 310,26	2 589 799 999,74	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-				
tarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	36 040 973,00	10 633,18	36 051 606,18	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	201 280 713,45	11 114 010,17	212 394 723,62		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	0,00	3 320 042 022,90	13 011 660,42	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset ja muut saamistodistukset	106 562,40	0,00	106 562,40		
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55		
Muu omaisuus	383 980 812,01	11 297,33	383 992 109,34		
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	861 081 623,53		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 579 919 872,73	11 133 310,26	2 591 053 182,99	1 253 183,25	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-					
tarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	19 407 778,07	10 633,18	19 418 411,25		

34b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	1 892 425,89	1 892 425,89	1 892 425,89	1 892 425,89
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	212 394 723,62	212 394 723,62	212 394 723,62
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	3 307 542 022,90	3 320 042 022,90	3 320 042 022,90
Saamistodistukset	106 562,40	106 562,40	106 562,40	106 562,40
Osakkeet ja osuudet	341 874 480,77	341 874 480,77	328 373 414,91	328 373 414,91
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	9 278 261,55	9 278 261,55	9 278 261,55
Yhteensä	3 873 088 477,13	3 873 088 477,13	3 872 087 411,27	3 872 087 411,27
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	861 081 623,53	861 081 623,53	861 081 623,53
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 589 799 999,74	2 589 799 999,74	2 591 053 182,99	2 591 053 182,99
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa				
pidettävät velat	21 351 772,00	21 351 772,00	21 351 772,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 472 233 395,27	3 472 233 395,27	3 473 486 578,52	3 473 486 578,52

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

Saamistodistukset

Osakkeet ja osuudet

Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)

Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
82 390,40	24 172,00	0,00	106 562,40
0,00	0,00	328 373 414,91	328 373 414,91
0,00	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55
0,00	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00

Pankki

Saamistodistukset

Osakkeet ja osuudet

Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)

Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
82 390,40	24 172,00	0,00	106 562,40
0,00	0,00	328 373 414,91	328 373 414,91
0,00	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55
0,00	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019

siirrot tasoon 3

siirrot tasosta 3

muu muutos

Päättävä tase 31.12.2019

328 896 173,92
0,00
0,00
-522 759,01
328 373 414,91

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 892 425,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	106 562,40	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	338 056 226,06	3 818 254,71	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	9 278 261,55
Yhteensä	3 521 829 172,41	338 056 226,06	3 924 817,11	0,00	9 278 261,55
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 589 799 999,74	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 450 881 623,27	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 892 425,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	106 562,40	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	324 555 160,20	3 818 254,71	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	9 278 261,55
Yhteensä	3 534 329 172,41	324 555 160,20	3 924 817,11	0,00	9 278 261,55
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 591 053 182,99	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 452 134 806,52	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91

36. Eläkevastuut

31.12.2019

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön sekä OP-Henkivakuutuksen kautta.

Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2019

Pankki

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Pankki
465 689,26
72 044,70
0,00
537 733,96

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma**31.12.2019**

0 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta
Yhteensä

Konserni

1 119 437,69
496 296,91
321 226,67
187 358,97
437 170,93
2 561 491,17

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Konserni****Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	433 587 408,20	433 587 408,20
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	363 547 970,81	363 547 970,81

Pankki**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	433 587 408,20	433 587 408,20
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	363 547 970,81	363 547 970,81

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2019**

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistusajankohdasta riippuen.

411 655,99
0,00
0,00
411 655,99

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
268	-13	208	-8
2	0	2	0
32	0	32	0
302	-13	242	-8

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Olli-Pekka Saariolle maksetut palkat ja palkkiot

sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
47 233,00	47 233,00
507 582,00	507 582,00
257 832,00	257 832,00
17 280,00	17 280,00

Tiedot sisältävät 31.12.2019 mukaisen hallinnon palkkiot ja vastuut

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 930 euroa kuukaudessa ja varapuheenjohtajalle 465 euroa kuukaudessa siltä osin kuin sijaistaa puheenjohtajaa, minkä lisäksi hallintoneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 410 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2330 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 1165 euroa kuukaudessa siltä osin kuin hän sijaistaa puheenjohtajaa ja muille jäsenille 500 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 520 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 64 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta siirryttäessä toisiin tehtäviin OP Ryhmän sisällä tai muuten 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Turun Seudun Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahastoon vuonna 2004.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%).

Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta.

Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 237 744,09 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimitushteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessä ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön.

Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet.

Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhteen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 581 280,00 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020.

Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 197 091,63 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkäytyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliaksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euron raja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus- palkkiot	Tilintarkastus- palkkiot
38 239,38	32 901,38
416,92	416,92
0,00	0,00
0,00	0,00
38 656,30	33 318,30

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	3 992 976,69	0,00	71 512,47	3 921 464,22	328 583,67
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	3 123 620,76	24 890,12	0,00	3 148 510,88	686 061,86
Yhteensä	7 116 597,45	24 890,12	71 512,47	7 069 975,10	1 014 645,53

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Omistus
Hallinto henkilöt
Osakkuusyritys
Muut
Yhteensä

Tase-erä					Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä		
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
8 711 655,74	0,00	483 000,00	9 194 655,74		1 506 929,18
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
8 711 655,74	0,00	483 000,00	9 194 655,74		1 506 929,18

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuolisot tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitolaisa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytärtyitykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Turun Seudun Op-Kiinteistökeskus Oy	56,37 %	795 191,08	16 201,93
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	OP Turun Seudun Kiinteistöt Oy	100,00 %	571 856,10	-430 643,90
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytärtyitykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Turun Kupittaankatu 146	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	TOP Rahastosijoitukset Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Inflo Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Lithinos Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Pärkänportti	60,55 %		
Kotipaikka:	Vehmaa			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jäkärläntop	37,78 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Naantalin Tullikatu 12	45,17 %		
Kotipaikka:	Naantali			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Katariinantie	38,71 %		
Kotipaikka:	Kaarina			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Puutorin Pysäköinti	26,29 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Eerikinkatu 2	23,50 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Raision Arkadi	23,84 %		
Kotipaikka:	Raisio			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta**43. Notariaattitoiminta**

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osaakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

365 011,88

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä	94 218
Maksamatta olevat osuusmaksut	2 131,82
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	319 400,00
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	12 045 600,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa. Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaissä tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2019
347 438,30
0,00
347 438,30
1 694 499,89

Tuloslaskelma ja tase

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2019

12 / 2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TUOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	38 284 889,42	36 040 597,47
KORKOKULUT	-1 270 271,00	-1 416 836,41
KORKOKATE	37 014 618,42	34 623 761,06
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SJOITUKSISTA	14 574 988,39	14 993 657,93
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	350 000,00	617 044,00
Omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	14 224 988,39	14 376 613,93
PALKKIOTUOTOT	26 035 540,23	26 606 083,84
PALKKIOKULUT	-2 897 851,32	-2 351 947,37
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	2 836 369,17	-48 721,71
Arvopaperikaupan nettotuotot	2 837 281,06	-47 981,62
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09
SJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-748 274,76	1 571 617,55
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	8 569 902,37	7 176 873,74
HALLINTOKULUT	-36 143 804,12	-34 038 186,73
Henkilöstökulut	-15 526 569,41	-15 192 597,97
Palkat ja palkkiot	-13 601 467,58	-14 082 959,16
Henkilösivukulut	-1 925 101,83	-1 109 638,81
Eläkekulut	-1 518 656,22	-620 890,41
Muut henkilösivukulut	-406 445,61	-488 748,40
Muut hallintokulut	-20 617 234,71	-18 845 588,76
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-2 445 140,61	-1 840 847,51
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-7 878 151,56	-8 169 835,16
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	1 278 771,17	-9 000,23
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	0,00	-564 111,25
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	40 196 967,38	37 949 344,16
TULOVEROT	-4 906 353,22	-4 669 208,24
Tilikauden verot	-2 673 993,75	-2 602 151,56
Aikaisempien tilikausien verot	4 113,33	-33 027,72
Laskennallinen vero	-2 236 472,80	-2 034 028,96
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	35 290 614,16	33 280 135,92
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	-3 811,53	-28 789,45
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	35 286 802,63	33 251 346,47
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	35 286 802,63	33 251 346,47

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2019

12 / 2018

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	1 892 425,89	2 548 074,45
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	212 394 723,62	205 283 155,97
Vaadittaessa maksettavat	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	201 280 713,44	199 376 464,04
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	3 307 542 022,90	2 961 948 627,17
Muut	3 307 542 022,90	2 961 948 627,17
SAAMISTODISTUKSET	106 562,40	798 733,94
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	106 562,40	798 733,94
OSAKKEET JA OSUUDET	341 874 480,77	326 658 497,57
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	505 000,00	507 500,00
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	9 278 261,55	11 352 869,36
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	180 591,00	254 678,00
Muut pitkävaikutteiset menot	180 591,00	254 678,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	46 808 133,66	44 775 181,74
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	4 138 125,64	4 981 941,92
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	37 601 169,63	37 418 644,83
Muut aineelliset hyödykkeet	5 068 838,39	2 374 594,99
OSAKE-, SIJOITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	2 766 116,76	2 651 177,40
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	4 381 543,78	4 454 478,77
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	99,40	855 927,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 927 729 961,73	3 562 088 901,55

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2019

12 / 2018

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	3 508 285 001,44	3 178 692 038,44
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	861 081 623,53	665 555 226,26
Luottolaitoksille	861 081 623,53	665 555 226,26
Vaadittaessa maksettavat	110 081 623,53	149 055 226,26
Muut	751 000 000,00	516 500 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	2 589 799 999,74	2 471 438 646,98
Talletukset	2 589 205 393,26	2 470 649 844,68
Vaadittaessa maksettavat	2 557 015 831,48	2 440 441 710,09
Muut	32 189 561,78	30 208 134,59
Muut velat	594 606,48	788 802,30
Vaadittaessa maksettavat	23,58	23,61
Muut	594 582,90	788 778,69
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	21 351 772,00	11 764 156,79
MUUT VELAT	6 427 195,41	4 182 208,49
Muut velat	6 002 170,35	3 681 374,05
Pakolliset varaukset	425 025,06	500 834,44
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	15 867 955,93	14 795 104,10
Muut	0,00	0,00
LASKENNALLISET VEROVELAT	13 756 454,83	10 956 695,82
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	419 444 960,28	383 396 863,11
Osake- ja osuuspääoma	170 741 484,09	174 284 668,18
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	9 739 084,09	9 340 768,18
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	161 002 400,00	164 943 900,00
Ylikurssirahasto	0,00	37 604,52
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	7 869 671,20	2 585 007,51
Vararahasto	447 061,97	100 000,17
Käyvän arvon rahasto	7 422 609,23	2 485 007,34
Rahavirran suojausrahasto	9 278 261,55	3 106 259,14
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-1 855 652,32	-621 251,80
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Vapaat rahastot	955 156,03	184 850,78
Muut rahastot	770 305,25	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	204 616 386,71	173 081 737,57
Tilikauden voitto tai tappio	35 286 802,63	33 251 346,47
Vähemmistön osuus pääomasta	-24 540,37	-28 351,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 927 729 961,72	3 562 088 901,55
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	70 016 814,61	56 155 689,20
Takaukset ja pantit	70 016 814,61	56 155 689,20
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	363 570 593,59	342 039 355,97
Muut	363 570 593,59	342 039 355,97
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	433 587 408,20	398 195 045,17

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Korkotuotot	38 713 062,20	36 040 553,55
Korkokulut	1 253 864,78	1 415 621,20
KORKOKATE	37 459 197,42	34 624 932,35
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	14 574 988,39	14 976 599,43
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	350 000,00	600 000,00
Muista yrityksistä	14 224 988,39	14 376 599,43
Palkkiotuotot	26 036 540,23	26 606 083,84
Palkkiokulut	2 897 851,32	2 351 947,37
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	2 836 369,17	-48 721,71
Arvopaperikaupan nettotuotot	2 837 281,06	-47 981,62
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-748 274,76	844 670,15
Liiketoiminnan muut tuotot	1 522 095,72	1 575 186,15
Hallintokulut	32 531 110,26	30 275 597,39
Henkilöstökulut	11 913 875,55	11 430 008,63
Palkat ja palkkiot	10 601 706,25	10 890 104,68
Henkilösivukulut	1 312 169,30	539 903,95
Eläkekulut	1 027 071,09	201 657,49
Muut henkilösivukulut	285 098,21	338 246,46
Muut hallintokulut	20 617 234,71	18 845 588,76
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 737 253,71	1 819 735,91
Liiketoiminnan muut kulut	6 937 771,83	6 406 737,84
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	-1 278 771,17	9 000,23
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)	38 855 700,22	37 715 731,47
Tilinpäätössiirrot	10 128 255,08	8 772 341,12
Tuloverot	2 878 982,44	2 909 394,05
Tilikauden verot	2 668 968,10	2 602 849,45
Aikaisempien tilikausien verot	-3 344,67	33 027,72
Laskennallinen vero	213 359,01	273 516,88
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	25 848 462,70	26 033 996,30
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	25 848 462,70	26 033 996,30

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	1 892 425,89	2 548 074,45
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	205 283 155,97
Vaadittaessa maksettavat	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	201 280 713,44	199 376 464,04
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	2 963 918 288,19
Muut	3 320 042 022,90	2 963 918 288,19
Saamistodistukset	106 562,40	798 733,94
Muilta	106 562,40	798 733,94
Osakkeet ja osuudet	328 373 414,91	326 641 490,63
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0,00	29 182,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	2 138 694,82	1 138 694,82
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	11 352 869,36
Aineettomat hyödykkeet	177 705,00	248 641,00
Aineelliset hyödykkeet	44 064 548,26	44 710 203,74
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	4 138 125,64	4 981 941,92
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	37 601 169,63	37 418 644,83
Muut aineelliset hyödykkeet	2 325 252,99	2 309 616,99
Muut varat	2 766 116,76	2 651 177,40
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 579 203,70	4 198 728,49
Laskennalliset verosaamiset	0,00	855 927,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 925 813 679,81	3 564 375 167,17
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	665 555 226,26
Luottolaitoksille	861 081 623,53	665 555 226,26
Vaadittaessa maksettavat	110 081 623,53	149 055 226,26
Muut	751 000 000,00	516 500 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 591 053 182,99	2 472 704 614,27
Talletukset	2 590 458 576,51	2 471 915 811,97
Vaadittaessa maksettavat	2 558 269 014,73	2 441 707 677,38
Muut	32 189 561,78	30 208 134,59
Muut velat	594 606,48	788 802,30
Vaadittaessa maksettavat	23,58	23,61
Muut	594 582,90	788 778,69
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	11 764 156,79
Muut velat	3 716 017,29	4 182 208,49
Muut velat	3 290 992,23	3 681 374,05
Pakolliset varaukset	425 025,06	500 834,44
Siirtovelat ja saadut ennakot	15 142 125,92	13 977 134,74
Laskennalliset verovelat	560 268,04	
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 492 904 989,77	3 168 183 340,55
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	65 980 342,11	54 770 698,11
Poistoero	1 980 342,11	2 070 698,11
Verotusperusteiset varaukset	64 000 000,00	52 700 000,00
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	170 741 484,09	174 284 668,18
Jäsenosuudet	9 739 084,09	9 340 768,18
Tuotto-osuudet	161 002 400,00	164 943 900,00
Muut sidotut rahastot	7 869 671,20	2 585 007,51
Vararahasto	447 061,97	100 000,17
Käyvän arvon rahasto	7 422 609,23	2 485 007,34
Vapaat rahastot	770 305,25	
Muut rahastot	770 305,25	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	161 698 424,69	138 517 456,52
Tilikauden voitto (tappio)	25 848 462,70	26 033 996,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	366 928 347,93	341 421 128,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 925 813 679,81	3 564 375 167,17
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	70 016 814,61	56 155 689,20
Takaukset ja pantit	70 016 814,61	56 155 689,20
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	365 570 593,59	342 039 355,97
Muut	365 570 593,59	342 039 355,97
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	435 587 408,20	398 195 045,17

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI
Konsernin rahoituslaskelma

2019

Pro Forma
2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Kauden voitto	35 338 139,78	33 251 346,47
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-6 404 970,38	-7 242 635,63

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)
-304 398 099,96 **-342 330 059,69**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-1 236 107,22	-1 606 395,36
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-290 718 840,78	-347 970 825,85
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	798 500,53	320 604,20
Osakkeet ja osuudet	-13 478 772,37	513 527,99
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	243 670,28	5 025 614,06
Muut varat	-6 550,40	1 387 415,27

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)
279 503 550,75 **295 582 715,10**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	188 617 783,29	209 366 185,87
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	92 086 034,01	86 660 528,45
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-1 200 266,55	-443 999,22
Maksetut tuloverot	-2 603 761,77	-3 144 831,29
Saadut osingot	14 665 060,49	14 993 657,93

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
16 099 918,91 **-8 889 807,11**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	37 604,51
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 909 262,48	-1 094 760,98
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	73 149,20	25 101,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
-1 836 113,28 **-1 032 055,47**
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	603 215,91	20 610 684,09
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-5 430 200,00	-8 054 900,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-5 108 618,80	-4 854 887,07
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	51 440,69
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
-9 935 602,89 **7 752 337,71**
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN
-911,89 **-740,09**
E. SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT
224 378,84 **0,00**
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D+E)
4 551 669,69 **-2 170 264,97**
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA
8 454 766,38 **10 625 031,35**
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA
13 006 436,07 **8 454 766,38**
RAHAVAROJEN MUUTOS
4 551 669,69 **-2 170 264,97**

Saadut korot	38 529 092,10	37 335 419,67
Maksetut korot	1 382 384,82	1 860 457,83

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	290 920,02	140 995,61
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	911,89	740,09
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	3 378 723,43	1 861 122,51
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	-1 133 591,95	139 727,67
Muut	-8 943 451,12	-9 385 221,51
	-6 406 487,73	-7 242 635,63

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	1 517,35	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	1 517,35	0,00

Oikaisut yhteensä **-6 404 970,38** **-7 242 635,63**

Rahavarat

Käteiset varat	1 892 425,89	2 548 074,45
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	11 114 010,18	5 906 691,93
Rahavarat yhteensä	13 006 436,07	8 454 766,38

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI
Rahoituslaskelma
2019
Pro Forma
2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Kauden voitto	25 899 799,85	26 033 996,30
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	968 825,03	-827 062,50

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)
-302 144 684,37 **-341 567 107,85**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-1 236 107,22	-1 606 395,36
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-301 249 179,76	-347 965 256,84
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	798 500,53	320 604,20
Osakkeet ja osuudet	2 786,55	513 527,99
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	-723,87	5 752 237,75
Muut varat	-459 960,60	1 418 174,41

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)
280 281 240,69 **295 685 982,77**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	188 617 783,29	209 366 185,87
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	92 073 249,97	86 791 160,16
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-409 792,57	-471 363,26

Maksetut tuloverot	-2 599 504,78	-3 145 529,18
Saadut osingot	14 665 060,49	14 976 599,43

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
17 070 736,91 **-8 843 121,03**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	-1 000 000,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	29 182,00	37 604,51
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 909 262,48	-1 090 006,38
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	73 149,20	25 101,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
-2 806 931,28 **-1 027 300,87**
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	603 215,91	20 610 684,09
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-5 430 200,00	-8 054 900,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-5 108 618,80	-4 854 887,07
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ
-9 935 602,89 **7 700 897,02**
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN
-911,89 **-740,09**
E. SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT
224 378,84 **0,00**
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D+E)
4 551 669,69 **-2 170 264,97**
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA
8 454 766,38 **10 625 031,35**
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA
13 006 436,07 **8 454 766,38**
RAHAVAROJEN MUUTOS
4 551 669,69 **-2 170 264,97**

Saadut korot	38 494 487,10	37 335 375,75
Maksetut korot	1 381 369,06	1 859 242,62

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	290 920,02	140 995,61
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	911,89	740,09
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	12 799 091,61	10 612 352,03
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	-1 133 591,95	139 727,67
Muut	-10 990 023,89	-11 720 877,90
	967 307,68	-827 062,50

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	1 517,35	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	1 517,35	0,00

Oikaisut yhteensä	968 825,03	-827 062,50
--------------------------	-------------------	--------------------

Rahavarat

Käteiset varat	1 892 425,89	2 548 074,45
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	11 114 010,18	5 906 691,93
Rahavarat yhteensä	13 006 436,07	8 454 766,38

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510, Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätöisperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankillla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja erä.

1.4 OSUUSPANKIN SULAUTUMISEN KÄSITTELY

Tilikauden aikana Merimaskun Osuuspankki sulautui Turun Seudun Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 30.4.2019. Merimaskun Osuuspankin sulautumishetken varat, velat ja varaukset on yhdistelty vastaanottaneen osuuspankin taseeseen kirjanpitoarvostaan. Sulautumishetken oman pääoman erät - vastaten nettovarojen ja sulautumisvastikkeen erotusta - on merkitty vastaanottaneen osuuspankin sidotun ja vapaan oman pääoman tileille siten, ettei sulautuneen ja vastaanottaneen osuuspankin sulautumista edeltäneiden sidottujen ja vapaiden omien pääomien yhteismäärät jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ole muuttuneet sulautumisen seurauksena.

Turun Seudun Osuuspankin viralliseen tuloslaskelmaan sisältyy sulautuneen Merimaskun Osuuspankin tulos sulautumisen jälkeiseltä ajalta 1.5. – 31.12.2019. Ennen sulautumista kertynyt sulautuneen pankin tulos esitetään vastaanottaneen pankin kertyneissä voittovaroissa.

Tasekirjaan sisältyy tilinpäätöksen lisäksi myös Pro Forma tilinpäätöslukuja. Pro forma lukuja ei ole tilintarkastettu. Toimintakertomuksessa on vertailukelpoisuuden parantamiseksi käytetty Pro Forma lukuja vertailutietoina sekä kaikissa tuloslaskelmaa kuvaavissa tiedoissa. Toimintakertomuksen tunnusluvut on esitetty Pro Forma tiedoin. Pro Forma tuloslaskelmaan on sisällytetty sulautuneen osuuspankin tuloslaskelmaerät koko tilikaudelta 1.1. – 31.12.2019. Pro Forma tuloslaskelman ja taseen vertailutilikaudelle on sisällytetty myös sulautuneen osuuspankin tuloslaskelma- ja tase-erät.

1.5 YHDISTELYPERIAATTEET

1.5.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyritykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyritysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.5.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrityksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyritysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.6 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.6.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.6.2 Arvostusmenetelmät

1.6.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.6.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeselaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.6.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat.

1.6.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.

- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voivot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnettyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liiketoimintalaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarviointissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.6.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai -tappioita. Osuuspääoman

korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.6.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukyvystä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettyä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.6.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.6.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenantti-rikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkailla. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuaikalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.6.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.6.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustyyppistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennakaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennakaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.6.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.6.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensisijaisena mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittäyshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.6.4.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$ kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksentekokykyä kuvaavilla tunnusluvuilla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioitun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojen edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömyiden saamisten historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömän saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.6.4.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai

sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.6.4.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.6.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.6.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.6.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

1.6.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.6.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.6.7 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.6.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset.

Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.6.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.6.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.6.8.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.6.8.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.7 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilli on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.8 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.9 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteyksyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.11.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se

sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.11.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.11.2.1 Arvonorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonomääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.11.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.11.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoa ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.12 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä tai muita vuokrasopimuksia ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.13 VUOKRASOPIMUKSET KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ 2019

Osuuspankki- konserni on soveltanut 1.1.2019 lähtien IFRS 16 Vuokrasopimukset – standardia.

Kyseessä on IFRS 16 mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että Osuuspankki-konserniin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko

vuokrakauden aikana silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päättäväisellä kohteen käytöstä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista
- sopimuksella yksilöity omaisuus on vain Osuuspankki- konserniin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

1.13.1 Osuuspankki-konserni vuokralle ottajana

Vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa sekä niiden korkokulut tuloslaskelman korkokuluissa.

Osuuspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi:

- sopimuksen kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan kolme vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassaolevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa.
- tai vuokrakohteen käyttöä, jos se on lyhempi kuin edellä mainitut vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa osuuspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Ryhmän keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille.

Osuuspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

1.13.2 Osuuspankki- konserni vuokralle antajana

Osuuspankki- konserni luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana. Osuuspankilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

1.14 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai

todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.15 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitytilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.16 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehty vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.17 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.17.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 ja vertailuvuoden 2018 tuloslaskelmien henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.17.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon

maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.17.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörähdästä on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.18 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.19 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.20 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.21 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausturvasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.21.1 Vakausmaksu

Vakaustaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakaustaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.21.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausturvasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.21.3 Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu

Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.21.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.21.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.22 IFRS 16 -STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO 1.1.2019 KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ

Osuuspankki otti konsernitilinpäätöksessä käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Lähes kaikki vuokralle ottajan vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen kun ne aiemmin esitettiin taseen ulkopuolisina vastuina. Osuuspankki sovelsi siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, ja täten se ei oikaissut vertailuvuoden tietoja. Osuuspankki kirjasi käyttöönotossa 1.1.2019 3 635 384,08 euron käyttöoikeusomaisuuserän ja 3 817 113,14 euron vuokrasopimusvelan taseeseensa. Vuokralle antajan kirjanpitoikäsitteily pysyi olennaisilta osin aiemman mukaisena.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	1 356 435,95	1 593 531,98	882 726,86	881 918,78
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	36 936 109,79	33 816 425,75	37 872 596,66	34 528 038,95
Saamistodistuksista	0,00	82 490,95	0,00	82 490,95
Johdannaissopimuksista	-51 175,49	540 247,03	-51 175,49	540 247,03
josta rahavirran suojaus	2 375 111,21	2 522 089,56	2 375 111,21	2 522 089,56
Muut korkotuotot	43 519,17	7 901,76	8 914,17	7 857,84
Yhteensä	38 284 889,42	36 040 597,47	38 713 062,20	36 040 553,55
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	186 552,07		186 552,07	277 777,07

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-1 583 018,48	-1 286 402,95	-1 583 018,48	-1 286 402,95
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	2 835 873,65	2 700 632,83	2 835 873,65	2 700 632,83
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa				
pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	15 390,42			
Muut korkokulut	2 025,41	2 606,52	1 009,61	1 391,32
Yhteensä	1 270 271,00	1 416 836,40	1 253 864,78	1 415 621,20

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2019		2018	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	462 777,78	0,00	0,00	620 401,69
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,21

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	242 500,00	14,50	263 333,39	414 944,43
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	242 500,00	14,50	263 333,39	414 944,43
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	13 982 488,39	14 376 599,43	13 961 655,00	13 961 655,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	350 000,00	617 044,00	350 000,00	600 000,00
Omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	14 574 988,39	14 993 657,93	14 574 988,39	14 976 599,43

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Luotonannosta	4 330 022,65	5 055 803,64	4 331 022,65	5 055 803,64
Talletuksista	69 245,80	119 809,24	69 245,80	119 809,24
Maksuliikenteestä	10 270 866,45	9 077 229,48	10 270 866,45	9 077 229,48
Rahastoista	1 867 503,88	1 849 385,84	1 867 503,88	1 849 385,84
Omaisuuksienhoidosta	2 764 390,63	3 900 219,92	2 764 390,63	3 900 219,92
Lainopillistista tehtävistä	902 071,49	913 720,32	902 071,49	913 720,32
Arvopaperinvälityksestä	267 780,77	341 847,38	267 780,77	341 847,38
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	4 410 817,87	4 442 804,15	4 410 817,87	4 442 804,15
Takauksista	593 131,93	502 345,99	593 131,93	502 345,99
Muut	559 708,76	402 917,88	559 708,76	402 917,88
Yhteensä	26 035 540,23	26 606 083,84	26 036 540,23	26 606 083,84

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Maksetut toimitusmaksut	1 585 278,25	1 280 393,35	1 585 278,25	1 280 393,36
Muut	1 312 573,07	1 071 554,01	1 312 573,07	1 071 554,01
Yhteensä	2 897 851,32	2 351 947,36	2 897 851,32	2 351 947,37

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	3 077 705,17	-11 226,64	3 077 705,17	-11 226,64
Osakkeista ja osuuksista	21 206,16	143 908,31	21 206,16	143 908,31
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 098 911,33	132 681,67	3 098 911,33	132 681,67
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista	106 328,99	-102 528,94	106 328,99	-102 528,94
Osakkeista ja osuuksista	-397 192,85	-38 466,66	-397 192,85	-38 466,67
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-290 863,86	-140 995,60	-290 863,86	-140 995,61
Arvopaperikaupan muut tuotot				
Korkotuotot	17 820,69		17 820,69	
Johdannaisten nettotuotot	11 412,90	-39 667,68	11 412,90	-39 667,68
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	2 837 281,06	-47 981,61	2 837 281,06	-47 981,62
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-911,89	-740,09	-911,89	-740,09
Kaikki yhteensä	2 836 369,17	-48 721,70	2 836 369,17	-48 721,71

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-9 558 218,04	-5 505 865,39	-9 558 218,04	-5 505 865,39
Suojauskohteiden nettotulos	9 558 218,04	5 505 865,39	9 558 218,04	5 505 865,39
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	1 369 241,43	1 615 597,11	1 369 241,43	1 615 597,11
Muut tuotot	463,73	112,77	463,73	112,77
Myyntivoitot	1 420,00	1 381 054,35	1 420,00	654 106,95
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-20 275,00	-205 017,50	-231 777,00
Myyntitappiot	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-929 998,00	0,00	-929 998,00	0,00
Muut kulut	-1 189 401,92	-1 404 871,67	-984 384,42	-1 193 369,67
Yhteensä	-748 274,76	1 571 617,55	-748 274,76	844 670,15

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	840 253,46	1 093 826,14	998 927,19	1 260 270,50
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	7 729 648,91	6 083 047,59	523 168,53	314 915,65
Yhteensä	8 569 902,37	7 176 873,73	1 522 095,72	1 575 186,15

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	2 445 140,61	1 809 847,51	1 737 253,71	1 788 735,91
Arvonalentumiset	0,00	31 000,00	0,00	31 000,00
Yhteensä	2 445 140,61	1 840 847,51	1 737 253,71	1 819 735,91

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratulot	73 691,27	725 154,08	772 009,74	725 154,08
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	2 150 874,55	1 826 769,92	2 150 013,82	1 826 769,92
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 517,35	0,00	1 517,35	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	5 652 068,39	5 617 911,16	4 014 230,92	3 854 813,84
Yhteensä	7 878 151,56	8 169 835,16	6 937 771,83	6 406 737,84

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista
Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista
Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-3 755,08	-1 735 954,63	-1 739 709,71
2 203,91	483,95	2 687,86
0,00	0,00	0,00
600 158,95	0,00	600 158,95
0,00	-141 908,27	-141 908,27
598 607,78	-1 877 378,95	-1 278 771,17
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
598 607,78	-1 877 378,95	-1 278 771,17

2019

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-3 755,08	-1 735 954,63	-1 739 709,71
2 203,91	483,95	2 687,86
		0,00
600 158,95		600 158,95
	-141 908,27	-141 908,27
598 607,78	-1 877 378,95	-1 278 771,17
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
598 607,78	-1 877 378,95	-1 278 771,17

2018

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-698 309,21	-698 309,21
0,00	-86 287,61	-86 287,61
0,00	0,00	0,00
924 324,77	0,00	924 324,77
0,00	-130 727,72	-130 727,72
924 324,77	-915 324,54	9 000,23
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
924 324,77	-915 324,54	9 000,23

2018

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-698 309,21	-698 309,21
0,00	-86 287,61	-86 287,61
		0,00
924 324,77		924 324,77
	-130 727,72	-130 727,72
924 324,77	-915 324,54	9 000,23
		0,00
		0,00
0,00	0,00	0,00
924 324,77	-915 324,54	9 000,23

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	11 114 010,18	5 906 691,93	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	11 114 010,18	5 906 691,93	11 114 010,18	5 906 691,93
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	201 280 713,44	199 376 464,04	201 280 713,44	199 376 464,04
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	201 280 713,44	199 376 464,04	201 280 713,44	199 376 464,04
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	212 394 723,62	205 283 155,97	212 394 723,62	205 283 155,97
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Konserni			
	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019		Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain			
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 379 806 167,87	6 173 689,64	1 189 311 870,36
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	41 678 645,28	332 450,08	44 413 138,11
Julkisyhteisöt	12 266 466,93	10 686,77	8 164 570,59
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	35 108 419,46	10 959,98	31 952 050,10
Kotitaloudet	1 838 154 745,12	1 639 280,73	1 687 695 446,37
Ulkomaat	527 578,24	6,05	411 551,64
Yhteensä	3 307 542 022,90	8 167 073,25	2 961 948 627,17
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	298 011,90		10 487 429,06

Pankki

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain			
	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019		Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 392 306 167,87	6173689,64	1 191 281 531,38
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	41 678 645,28	332450,08	44 413 138,11
Julkisyhteisöt	12 266 466,93	10686,77	8 164 570,59
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	35 108 419,46	10959,98	31 952 050,10
Kotitaloudet	1 838 154 745,12	1639280,73	1 687 695 446,37
Ulkomaat	527 578,24	6,05	411 551,64
Yhteensä	3 320 042 022,90	8 167 073,25	2 963 918 288,19
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	298 011,90		10 487 429,06

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset**Konserni****Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019**

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Pankkien joukkovelkakirjat	82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	25 688,98
Muut joukkovelkakirjat	24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
Muut	0,00	0,00	0,00	18 385,20
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
Pankkien joukkovelkakirjat	82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	25 688,98
Muut joukkovelkakirjat	24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
Muut	0,00	0,00	0,00	18 385,20
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

Pankki

Julkisyhteisöiltä

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo

Valtion joukkovelkakirjalainat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Muilta

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo

Pankkien sijoitustodistukset

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muut

Yhteensä

17. Tappioita koskeva vähennyserä

2019

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019 sulautunut pankki

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosuovaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019

31.12.2019			31.12.2018
Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis tukset yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
0,00	0,00	0,00	25 688,98
24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
0,00	0,00	0,00	18 385,20
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94
82 390,40	0,00	82 390,40	82 620,00
0,00	0,00	0,00	25 688,98
24 172,00	0,00	24 172,00	672 039,76
0,00	0,00	0,00	18 385,20
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
106 562,40	0,00	106 562,40	798 733,94

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
943 497,30	1 350 638,76	7 655 437,74	9 949 573,80
1 395,77	2 264,81	104 826,65	108 487,23
-17 108,09	125 301,38	0,00	108 193,29
-8 632,07	0,00	977 729,47	969 097,40
16 887,82	-641 981,83	0,00	-625 094,01
0,00	-23 607,66	356 916,12	333 308,46
0,00	246 553,76	-1 421 241,41	-1 174 687,65
617,80	0,00	-3 890,78	-3 272,98
316 808,63	217 699,03	461 803,66	996 311,32
-169 361,70	-109 031,58	-1 556 676,77	-1 835 070,05
124 200,68	100 212,56	204 073,41	428 486,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-931 023,15	-931 023,15
0,00	0,00	0,00	0,00
263 413,07	-84 854,34	-1 912 309,45	-1 733 750,72
1 208 306,14	1 268 049,23	5 847 954,94	8 324 310,31

2019

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019 sulautunut pankki

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi

kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
943 497,30	1 350 638,76	7 655 437,74	9 949 573,80
1 395,77	2 264,81	104 826,65	108 487,23
-17 108,09	125 301,38	0,00	108 193,29
-8 632,07	0,00	977 729,47	969 097,40
16 887,82	-641 981,83	0,00	-625 094,01
0,00	-23 607,66	356 916,12	333 308,46
0,00	246 553,76	-1 421 241,41	-1 174 687,65
617,80	0,00	-3 890,78	-3 272,98
316 808,63	217 699,03	461 803,66	996 311,32
-169 361,70	-109 031,58	-1 556 676,77	-1 835 070,05
124 200,68	100 212,56	204 073,41	428 486,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-931 023,15	-931 023,15
0,00	0,00	0,00	0,00
263 413,07	-84 854,34	-1 912 309,45	-1 733 750,72
1 208 306,14	1 268 049,23	5 847 954,94	8 324 310,31

2018

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
595 357,78	1 294 225,43	8 844 587,41	10 734 170,62
-68 674,99	909 235,15	0,00	840 560,16
-2 979,72	0,00	205 692,89	202 713,17
7 649,82	-349 149,97	0,00	-341 500,15
0,00	-281 095,72	1 309 308,88	1 028 213,16
0,00	24 617,13	-117 267,79	-92 650,66
28 215,81	0,00	-512 403,12	-484 187,31
396 306,18	78 321,70	258 298,34	732 926,22
-238 041,97	-35 679,86	-873 397,65	-1 147 119,48
225 664,39	-289 835,10	-812 817,86	-876 988,57
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-646 563,36	-646 563,36
0,00	0,00	0,00	0,00
348 139,52	56 413,33	-1 189 149,67	-784 596,82
943 497,30	1 350 638,76	7 655 437,74	9 949 573,80

2018

Pankki**Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018**

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja
myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi
kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä**Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
595 357,78	1 294 225,43	8 844 587,41	10 734 170,62
-68 674,99	909 235,15	0,00	840 560,16
-2 979,72	0,00	205 692,89	202 713,17
7 649,82	-349 149,97	0,00	-341 500,15
0,00	-281 095,72	1 309 308,88	1 028 213,16
0,00	24 617,13	-117 267,79	-92 650,66
28 215,81		-512 403,12	-484 187,31
396 306,18	78 321,70	258 298,34	732 926,22
-238 041,97	-35 679,86	-873 397,65	-1 147 119,48
225 664,39	-289 835,10	-812 817,86	-876 988,57
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-646 563,36	-646 563,36
			0,00
348 139,52	56 413,33	-1 189 149,67	-784 596,82
943 497,30	1 350 638,76	7 655 437,74	9 949 573,80

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Konserni**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyshyönteysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	338 056 226,06	338 056 226,06	0,00
	0,00	0,00	0,00
	505 000,00	505 000,00	0,00
0,00	342 379 480,77	342 379 480,77	0,00

Pankki**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyshyönteysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	3 818 254,71	3 818 254,71	0,00
0,00	324 555 160,20	324 555 160,20	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	2 138 694,82	2 138 694,82	0,00
0,00	330 512 109,73	330 512 109,73	0,00

19. Johdannaisopimukset

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	871 098 386,74	9 278 261,55	21 351 772,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Ostetut	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	636 518 623,46	9 278 261,55	7 720 080,74
josta rahavirran suojaus	280 000 000,00	9 278 261,55	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		9 278 261,55	21 351 772,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	409 852 762,88	117 886 798,12	313 841 593,71	29 517 232,03	871 098 386,74
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Ostetut	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	406 518 623,46	50 000 000,00	180 000 000,00	0,00	636 518 623,46
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	871 098 386,74	9 278 261,55	21 351 772,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Ostetut	234 579 763,28	0,00	13 631 691,26
Asetetut			
Koronvaihotosopimukset	636 518 623,46	9 278 261,55	7 720 080,74
josta rahavirran suojaus	280 000 000,00	9 278 261,55	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		9 278 261,55	21 351 772,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	409 852 762,88	117 886 798,12	313 841 593,71	29 517 232,03	871 098 386,74
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Ostetut	3 334 139,42	67 886 798,12	133 841 593,71	29 517 232,03	234 579 763,28
Asetetut					0,00
Koronvaihotosopimukset	406 518 623,46	50 000 000,00	180 000 000,00	0,00	636 518 623,46
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni**Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2018**

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	526 731 924,85	3 184 974,89	3 596 262,32
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	526 731 924,85	3 184 974,89	3 596 262,32
josta rahavirran suojaus	280 000 000,00	3 184 974,89	78 715,75
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 184 974,89	3 596 262,32

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	316 731 924,85	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	526 731 924,85
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	316 731 924,85	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	526 731 924,85
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Ostetut	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	8 167 894,47

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Ostetut	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehtyt johdannaissopimukset 31.12.2018

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
526 731 924,85	3 184 974,89	3 596 262,32
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
526 731 924,85	3 184 974,89	3 596 262,32
280 000 000,00	3 184 974,89	78 715,75
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	3 184 974,89	3 596 262,32

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	316 731 924,85	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	526 731 924,85
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	316 731 924,85	65 000 000,00	145 000 000,00	0,00	526 731 924,85
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Ostetut	202 502 779,57	0,00	8 167 894,47
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	8 167 894,47

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Ostetut	6 073 850,06	53 770 269,10	127 116 104,38	15 542 556,03	202 502 779,57
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ICT- menot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	180 591,00	254 678,00	177 705,00	248 641,00
Yhteensä	180 591,00	254 678,00	177 705,00	248 641,00

Osakkuusyrittäksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2019

Osakkuusyrittäksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä	0,00	euroa
Osakkuusyrittäksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä	0,00	euroa

Osakkuusyrittäksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Konserni**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
2 639 363,58	855 542,24	645 000,00
31 272 503,24	0,00	
3 689 302,81	3 282 583,40	9 800 000,00
37 601 169,63	4 138 125,64	10 445 000,00

Pankki**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
2 639 363,58	855 542,24	645 000,00
31 272 503,24	0,00	0,00
3 689 302,81	3 282 583,40	9 800 000,00
37 601 169,63	4 138 125,64	10 445 000,00

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana**Konserni****Hankintameno tilikauden alussa**

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus omaisuuserät
846 162,03	7 478 416,61	61 714 049,40	4 079 784,36	3 635 384,08
2 744,70	243 321,37	1 530 723,53	375 794,25	
0,00	-68 580,00	-59 039,55	-93 365,33	-204 224,78
0,00	135 989,96	-135 989,96	0,00	
-76 831,70	-205 017,50	-1 315 089,16	-348 483,85	-687 573,90
0,00	-929 998,00	31 000,00	0,00	
0,00	-30 046,51	30 046,51	77 738,33	
-591 484,03	-1 005 875,47	-25 098 830,75	-1 766 214,77	
0,00	-1 480 084,82	-833 081,67	0,00	
0,00	0,00	1 737 381,28	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
180 591,00	4 138 125,64	37 601 169,63	2 325 252,99	2 743 585,40

Pankki

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	831 062,86	7 467 902,21	61 613 175,97	4 075 831,76
Hankintameno tilik alussa , sulautuneet pankit	0,00	10 514,40	294 703,80	5 174,31
+ lisäykset tilikautena	2 744,70	243 321,37	1 530 723,53	375 794,25
Lisäykset tilikautena , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
- vähennykset tilikautena	0,00	-68 580,00	-59 039,55	-93 365,33
Vähennykset tilikautena , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- siirrot erien välillä	0,00	135 989,96	-135 989,96	0,00
siirrot erien välillä , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-73 680,70	-205 017,50	-1 315 089,16	-348 483,85
tilik suunnitelmapoistot , sulautuneet pankit	0,00	0,00	-3 297,36	-287,46
-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset	0,00	-929 998,00	31 000,00	0,00
tilik arvonal. , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat				
kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	-30 046,51	30 046,51	77 738,33
vähennysten ja siirtojen poistot , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-582 421,86	-1 005 875,47	-25 098 830,75	-1 766 214,77
kertyneet poistot tilik alussa. , sulautuneet pankit	0,00	0,00	-190 533,01	-934,25
- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa	0,00	-1 480 084,82	-833 081,67	0,00
kertyneet arvonal tilik alussa. , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa	0,00	0,00	1 737 381,28	0,00
kertyneet arvonnk tilik alussa. , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
tilik.arvonorotukset ja peruutukset. ,sulautuneet par	0,00	0,00	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	177 705,00	4 138 125,64	37 601 169,63	2 325 252,99

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	34 547,13	7 978,05	34 547,13	7 978,05
Muut	2 731 569,63	2 643 199,35	2 731 569,63	2 643 199,35
Yhteensä	2 766 116,76	2 651 177,40	2 766 116,76	2 651 177,40

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korot				
Korkosaamiset	3 736 282,05	3 797 288,36	4 199 059,83	3 796 463,16
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	825,20
Yhteensä	3 736 282,05	3 797 288,36	4 199 059,83	3 797 288,36
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	87 010,77	287 669,74	87 010,77	287 669,74
Muut siirtosaamiset	558 250,96	369 520,65	293 133,10	113 770,39
Yhteensä	645 261,73	657 190,39	380 143,87	401 440,13
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	4 381 543,78	4 454 478,75	4 579 203,70	4 198 728,49

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omaisiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	772 189,40
Laskennalliset verovelat	8 173,74
Netto	764 015,66

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omaisiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	531 368,61
Laskennalliset verovelat	1 855 652,31
Netto	-1 324 283,70

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	13 196 795,42
764 015,66	0,00
608,63	
0,00	1 324 283,70
99,40	13 756 454,83

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	2 023 821,82
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	-708,03
Konserniyritysten omaisiin tuloslaskelmiin perustuvat	203 703,55
Yhteensä	2 226 817,34

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 52 785 902,17 euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
772 189,40	8 173,74	764 015,66
531 368,61	1 855 652,31	-1 324 283,70
1 303 558,01	1 863 826,05	-560 268,04

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2019 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

1 737 381,28

347 476,26

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
1 980 342,11	396 068,42	1 584 273,69
64 000 000,00	12 800 000,00	51 200 000,00
65 980 342,11	13 196 068,42	52 784 273,69

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	578 008,48	1 018 598,56	578 008,48	1 018 598,56
Vuokrasopimusvelat	2 711 178,12			
Muut	2 712 983,75	2 662 775,48	2 712 983,75	2 662 775,49
Yhteensä	6 002 170,35	3 681 374,04	3 290 992,23	3 681 374,05

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					500 834,44	500 834,44
+ varausten lisäys					2 688,62	2 688,62
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					78 498,00	78 498,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	425 025,06	425 025,06

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					500 834,44	500 834,44
+ varausten lisäys					2 688,62	2 688,62
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					78 498,00	78 498,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	425 025,06	425 025,06

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	3 584 948,87	3 387 427,45	3 584 948,87	3 387 427,45
Saadut korkoennakot	37 647,60	317 705,40	37 647,60	317 705,40
Yhteensä	3 622 596,47	3 705 132,85	3 622 596,47	3 705 132,85

Muut

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Muut saadut ennakomaksut	223 440,32	20 250,04	223 440,32	20 250,04
Muut siirtovelat	12 021 919,14	11 069 721,21	11 296 089,13	10 251 751,85
Yhteensä	12 245 359,46	11 089 971,25	11 519 529,45	10 272 001,89
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	15 867 955,93	14 795 104,10	15 142 125,92	13 977 134,74

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma

Konserni

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
	383 396 863,11	47 796 099,24	-11 748 002,07	0,00	419 444 960,28
Osuuspääoma	174 284 668,18	1 856 715,91	-5 399 900,00	0,00	170 741 484,09
Jäsenosuudet	9 340 768,18	593 315,91	-195 000,00	0,00	9 739 084,09
Tuotto-osuudet	164 943 900,00	1 263 400,00	-5 204 900,00	0,00	161 002 400,00
Ylikurssirahasto	37 604,51	0,00	-37 604,51		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	2 585 007,51	6 519 064,21	-1 234 400,52	0,00	7 869 671,20
Vararahasto	100 000,17	347 061,80	0,00		447 061,97
Käyvän arvon rahasto	2 485 007,34	6 172 002,41	-1 234 400,52		7 422 609,23
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	184 850,77	770 305,25			955 156,02
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	206 333 084,04	3 359 399,71	-5 076 097,04		204 616 386,71
Tilikauden voitto tai tappio		35 286 802,63	0,00		35 286 802,63
Vähemmistön osuus pääomasta	-28 351,90	3 811,53			-24 540,37

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23
Rahavirran suojaus	3 106 259,14	6 172 002,41	0,00	0,00	9 278 261,55
lask. verot	-621 251,80	0,00	1 234 400,52		-1 855 652,32
Yhteensä	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
Oma pääoma yhteensä	341 421 128,51	37 217 616,98	-11 710 397,56	0,00	366 928 347,93
Osuuspääoma	174 284 668,18	1 856 715,91	-5 399 900,00	0,00	170 741 484,09
Jäsenosuudet	9 340 768,18	593 315,91	-195 000,00	0,00	9 739 084,09
Tuotto-osuudet	164 943 900,00	1 263 400,00	-5 204 900,00	0,00	161 002 400,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	2 585 007,51	6 519 064,21	-1 234 400,52	0,00	7 869 671,20
Vararahasto	100 000,17	347 061,80	0,00	0,00	447 061,97
Käyvän arvon rahasto	2 485 007,34	6 172 002,41	-1 234 400,52		7 422 609,23
Sääntöjen muk. rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaat rahastot	0,00	770 305,25	0,00	0,00	770 305,25
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	164 551 452,82	2 223 068,91	-5 076 097,04	0,00	161 698 424,69
Tilikauden voitto tai tappio		25 848 462,70	0,00	0,00	25 848 462,70

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23
Rahavirran suojaus	3 106 259,14	6 172 002,41	0,00	0,00	9 278 261,55
laskennalliset verot	-621 251,80	0,00	1 234 400,52		-1 855 652,32
Yhteensä	2 485 007,34	6 172 002,41	1 234 400,52	0,00	7 422 609,23

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2019**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
178 611 155,29	178 611 155,29
240 858 345,36	188 317 192,64
419 469 500,65	366 928 347,93

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
240 858 345,36	188 317 192,64
240 858 345,36	188 317 192,64

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37 394 723,62	0,00	60 000 000,00	115 000 000,00	0,00
83 850 041,66	281 155 786,35	1 082 101 094,11	840 592 052,93	1 019 843 047,85
0,00	0,00	24 172,00	82 390,40	0,00
360 081 623,53	90 000 000,00	261 000 000,00	150 000 000,00	0,00
2 559 139 374,08	1 308 980,63	1 913 164,29	594 582,90	26 843 897,84
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37 394 723,62	0,00	60 000 000,00	115 000 000,00	0,00
83 850 041,66	281 155 786,35	1 094 601 094,11	840 592 052,93	1 019 843 047,85
0,00	0,00	24 172,00	82 390,40	0,00
360 081 623,53	90 000 000,00	261 000 000,00	150 000 000,00	0,00
2 559 139 374,08	1 308 980,63	3 166 347,54	594 582,90	26 843 897,84
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	201 280 713,45	11 114 010,17	212 394 723,62	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	0,00	3 307 542 022,90	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset ja muut saamistodistukset	106 562,40	0,00	106 562,40	
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55	
Muu omaisuus	398 397 093,93	11 297,33	398 408 391,26	
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	861 081 623,53	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 578 666 689,48	11 133 310,26	2 589 799 999,74	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	36 040 973,00	10 633,18	36 051 606,18	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	201 280 713,45	11 114 010,17	212 394 723,62		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	0,00	3 320 042 022,90	13 011 660,42	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset ja muut saamistodistukset	106 562,40	0,00	106 562,40		
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55		
Muu omaisuus	383 980 812,01	11 297,33	383 992 109,34		
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	861 081 623,53		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 579 919 872,73	11 133 310,26	2 591 053 182,99	1 253 183,25	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	19 407 778,07	10 633,18	19 418 411,25		

34b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	1 892 425,89	1 892 425,89	1 892 425,89	1 892 425,89
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	212 394 723,62	212 394 723,62	212 394 723,62
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	3 307 542 022,90	3 320 042 022,90	3 320 042 022,90
Saamistodistukset	106 562,40	106 562,40	106 562,40	106 562,40
Osakkeet ja osuudet	341 874 480,77	341 874 480,77	328 373 414,91	328 373 414,91
Johdannaissopimukset	9 278 261,55	9 278 261,55	9 278 261,55	9 278 261,55
Yhteensä	3 873 088 477,13	3 873 088 477,13	3 872 087 411,27	3 872 087 411,27
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	861 081 623,53	861 081 623,53	861 081 623,53
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 589 799 999,74	2 589 799 999,74	2 591 053 182,99	2 591 053 182,99
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	21 351 772,00	21 351 772,00	21 351 772,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 472 233 395,27	3 472 233 395,27	3 473 486 578,52	3 473 486 578,52

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	82 390,40	24 172,00	0,00	106 562,40
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	328 373 414,91	328 373 414,91
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00

Pankki

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	82 390,40	24 172,00	0,00	106 562,40
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	328 373 414,91	328 373 414,91
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	9 278 261,55	0,00	9 278 261,55
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	21 351 772,00	0,00	21 351 772,00

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019	326 764 214,08
Avaava tase 1.1.2019 sulautunut pankki	2 131 959,84
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-522 759,01
Päättävä tase 31.12.2019	328 373 414,91

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 892 425,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 307 542 022,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	106 562,39	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	338 056 226,06	3 818 254,71	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	9 278 261,55
Yhteensä	3 521 829 172,41	338 056 226,06	3 924 817,10	0,00	9 278 261,55
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 589 799 999,74	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 450 881 623,27	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 892 425,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	212 394 723,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 320 042 022,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	106 562,40	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	324 555 160,20	3 818 254,71	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	9 278 261,55
Yhteensä	3 534 329 172,41	324 555 160,20	3 924 817,11	0,00	9 278 261,55
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	861 081 623,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 591 053 182,99	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 452 134 806,52	0,00	0,00	0,00	21 351 772,00

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	361 811 418,91	361 811 418,91

36. Eläkevastuut

31.12.2019

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön sekä OP-Henkivakuutuksen kautta.

Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2019

Pankki

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Pankki
465 689,26
72 044,70
0,00
537 733,96

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma**31.12.2019**

0 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta
Yhteensä

Konserni	
	1 119 437,69
	496 296,91
	321 226,67
	187 358,97
	437 170,93
	2 561 491,17

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Konserni****Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	433 587 408,20	433 587 408,20
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	363 547 970,81	363 547 970,81

Pankki**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	433 587 408,20	433 587 408,20
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	70 016 814,61	70 016 814,61
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	363 570 593,59	363 570 593,59
0,00	0,00	363 547 970,81	363 547 970,81

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2019**

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistusajankohdasta riippuen.

411 655,99
0,00
0,00
411 655,99

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö
 Vakinainen osa-aikainen henkilöstö
 Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
268	-13	208	-8
2	0	2	0
32	0	32	0
302	-13	242	-8

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
 josta toimitusjohtaja Olli-Pekka Saariolle maksetut palkat ja palkkiot
 sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
47 233,00	47 233,00
507 582,00	507 582,00
257 832,00	257 832,00
17 280,00	17 280,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 930 euroa kuukaudessa ja varapuheenjohtajalle 465 euroa kuukaudessa siltä osin kuin sijaistaa puheenjohtajaa, minkä lisäksi hallintoneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 410 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2330 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 1165 euroa kuukaudessa siltä osin kuin hän sijaistaa puheenjohtajaa ja muille jäsenille 500 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 520 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 64 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta siirryttäessä toisiin tehtäviin OP Ryhmän sisällä tai muuten 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Turun Seudun Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahastoon vuonna 2004.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%). Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosuunnan määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 237 744,09 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimitusuhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuuhetken asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 581 280,00 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 197 091,63 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkäytyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliaksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euron raja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
38 239,38	32 901,38
416,92	416,92
0,00	0,00
0,00	0,00
38 656,30	33 318,30

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	3 992 976,69	0,00	71 512,47	3 921 464,22	328 583,67
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	3 123 620,76	24 890,12	0,00	3 148 510,88	686 061,86
Yhteensä	7 116 597,45	24 890,12	71 512,47	7 069 975,10	1 014 645,53

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Omistus
Hallinto henkilöt
Osakkuusyritys
Muut
Yhteensä

Tase-erä					Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä		
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
8 711 655,74	0,00	483 000,00	9 194 655,74		1 506 929,18
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
8 711 655,74	0,00	483 000,00	9 194 655,74		1 506 929,18

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuolisot tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitolaisa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytär yritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Turun Seudun Op-Kiinteistökeskus Oy	56,37 %	795 191,08	16 201,93
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	OP Turun Seudun Kiinteistöt Oy	100,00 %	571 856,10	-430 643,90
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytär yritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Turun Kupittaankatu 146	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	TOP Rahastosijoitukset Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Inflo Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Lithinos Oy	100,00 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Pärkänportti	60,55 %		
Kotipaikka:	Vehmaa			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jäkäriläntop	37,78 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Naantalin Tullikatu 12	45,17 %		
Kotipaikka:	Naantali			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Katariinantie	38,71 %		
Kotipaikka:	Kaarina			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Puutorin Pysäköinti	26,29 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Eerikinkatu 2	23,50 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Raision Arkadi	23,84 %		
Kotipaikka:	Raisio			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

43. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

365 011,88

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

94 218
2 131,82
319 400,00
12 045 600,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa. Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2019
347 438,30
0,00
347 438,30
1 694 499,89

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
Antolainaus
Omistaja-asiakasrekisteri
Bonusjärjestelmä
Tuotto-osuudet
Korva, arvopaperikirjanpito
Matkavaluutta
ASLA, asiakaslaskutus
Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
JORR, johdannaisreskontra
Pankkitakaukset
Haltia, kiinteistökirjanpito
Havas, vastike- ja vuokrareskontra
Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
SAP HR ja Aditro
SAP käyttöomaisuus
SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoidavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoidavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoidavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoidavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoidava	LU	1108000001	1108999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihe	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1157999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999
PLA-tositelajit				
	Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Palkansaat	HE	3229000000	3229999999
	Hallinto henkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyv.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKR0H
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
TYÖASEMATOSITTEET		TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETTY ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETTY ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILITYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILITYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN			
990070	(KESÄ- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN			
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900080	SIOJITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909500001	9909599999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
	SRJ-			
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUKSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien päiväkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

** REA-arkistointijärjestelmään

*** Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

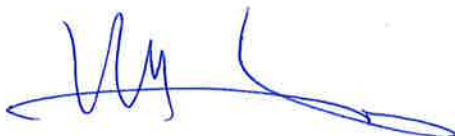
1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tammikuun 31. päivänä 2020

Juha Salonen
Olli Manner
Erkki Haavisto
Liisa Ketomäki
Annina Lehtio-Vainio
Olli-Pekka Saario**2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta**

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2020 edustajiston kevätkokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Turun Seudun Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Helmikuun 5. päivänä 2020

Hallintoneuvoston puheenjohtaja
Hallintoneuvoston sihteeri**3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helmikuun 10. päivänä 2020

KPMG Oy Ab
Kari Niukko, KHT

Tilintarkastuskertomus

Turun Seudun Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Turun Seudun Osuuspankin (y-tunnus 0142126-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emopankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emopankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emopankista ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastukssamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

Saamiset asiakkailta – arvostus (tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 12, 14, 17 ja 34c)

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 3 320 M€, on merkittävä erä Turun Seudun Osuuspankin konsernin taseessa muodostaen 84 % taseen loppusummasta.— Turun Seudun Osuuspankki on soveltanut saamisten arvonalentumisten kirjaamiseen 1.1.2018 alkaen IFRS 9 <i>Rahoitusinstrumentit</i> –standardia.— Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä.— Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.	— Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontrolleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysijä.— Olemme muodostaneet käsityksen keskeisistä luotonantoon liittyvistä kontrolleista OP Osuuskuntaan keskitetyn antolainausprosessin varmennuksen avulla.— Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin liittyvien kontrollien tarkastuksessa olemme hyödyntäneet OP Osuuskunnan keskitettyyn laskentaprosessiin tehtyä tarkastusta. Lisäksi olemme arvioineet muun muassa vakuuksien arvostamista ja merkittävimpien saamisten osalta odotettavissa olevia luottotappioita aineistotarkastustoimenpitein.— Lisäksi olemme arvioineet Turun Seudun Osuuspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emopankin ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emopankki tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emopankin tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emopankin tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emopankki tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston kokouksen valitsemana tilintarkastajana 2015 vuodesta alkaen yhtäjaksoisesti 5 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Turussa 10. helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Kari Niukkanen

KHT